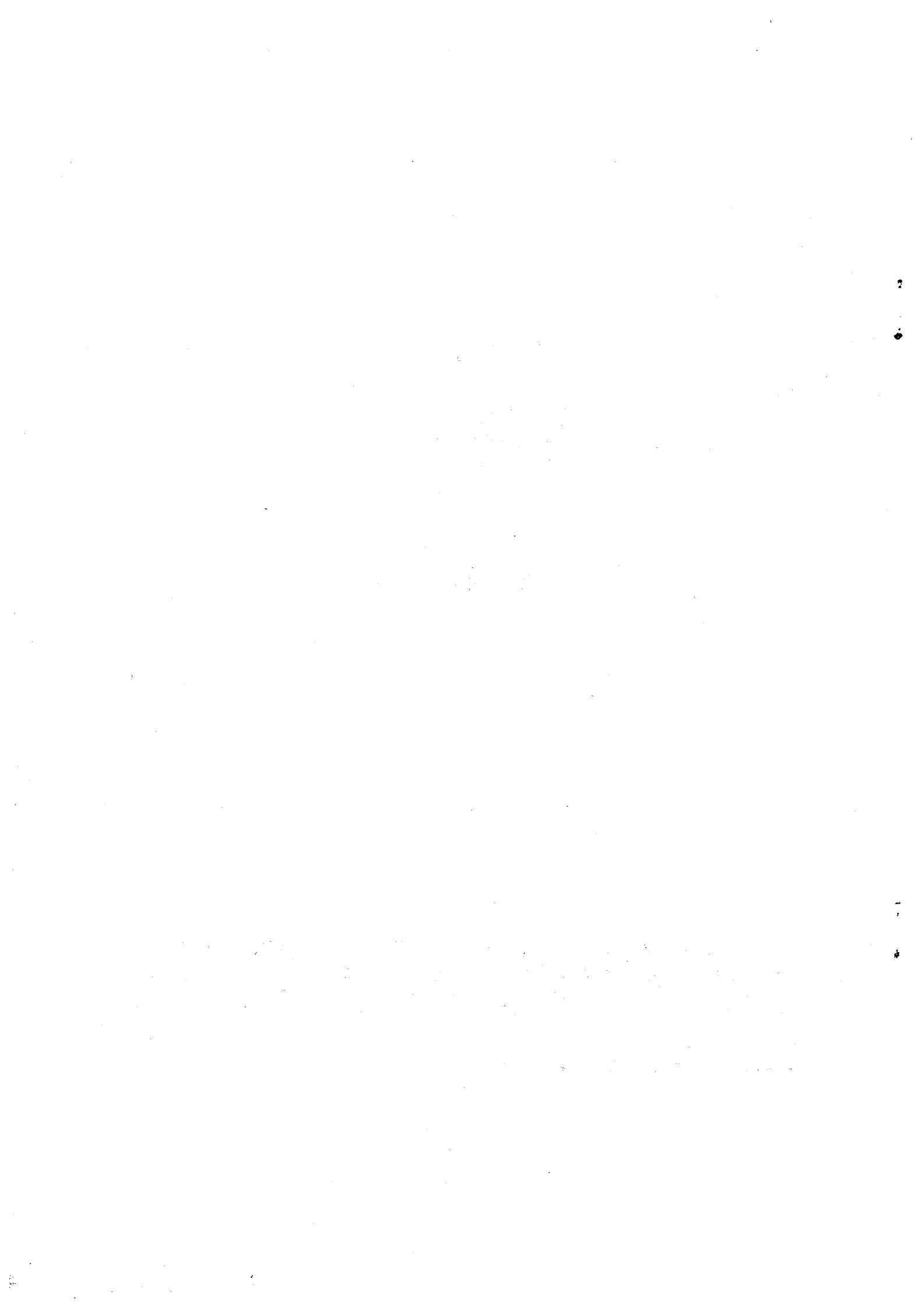

SIIPIRIKKO 2/75

Joensuun Lintutieteellinen Yhdistys ry.

Julkaisija: Joensuun Lintutieteellinen Yhdistys r.y.

Puheenjohtaja: Paavo Liimatta Purjetie 14 as 6 80160 Joensuu 16 puh. 821616

Varapuheenjohtaja: Reijo Erola Keskuskoulu 81280 Uimaharju

Sihteeri: Tapani Missonen Kouluk. 8 B 80110 Joensuu 11 puh. 23582

Rahastonhoitaja: Juhani Hyttinen Sorvarinkatu 6 80150 Joensuu 15

Muut hallituksen jäsenet: Matti Kapanen ja Kari Koskela

Varajäsenet: Juha Eronen ja Kari Varonen

Tilausasiat: Lehti ilmestyy 3 kertaa vuodessa maaliskuu-, syys-, ja joulukuussa. Jaetaan jäsenille jäsenmaksua vastaan. Jäsenmaksun (= lehden tilausmaksun) suuruus 10 mk v. 1975, ja se suoritetaan postisiirtotilille KU 87955-8 Joensuun Lintutieteellinen Yhdistys r.y./Hyttinen Sorvarinkatu 6 80150 Joensuu 15. Irtonumeron hinta 4 mk.

Kansi Viirupöllö (valokuvannut Matti Kapanen)

LUKIJALLE

Kuluvan vuoden aikana on maassamme tavallista enemmän puhuttu rariteeteista. Harrastajien määrän kasvaessa on harvinaisuuksista tehtyjen havaintojen määrä viime vuosina kasvanut huomasti. Joka puolella tehdään toinen toistaan kovempia haviksia. Meidän itsekritiikkiämme herättämään on perustettu valtakunnallinen rariteettikomitea ja sen ohella myös paikallisia komiteoita, niin myös omaan yhdistykseemme. Rarikomitean tarkoituksena ei suinkaan ole tyrmätä "kaikenkarvaisten harrastelijoiden" tekemiä havaintoja, vaan erityistä täytettyä rari-kaavaketta tutkien hyväksyä julkaistavaksi oikeat havainnot ja hylätä ne, jotka selvästi osoittautuvat "väännöiksi". Havaintojen oikeellisuushan on pätevän tieteen edellytys. Rarikomitea ei siis ole epäluottamuslause meitä harrastajia ja meidän lintutuntemustamme kohtaan, se on terveellinen piikki kriittisyydestämme nostamiseksi, sillä kukaan meistä ei voine väittää, että omaisi sitä liikaa. Yhdistykseemme rarikomitean puolesta toivonkin jäseniltä asiallista suhtautumista rariteettien uuteen käsittelytapaan ja huomautan, että komitean käsittelemä havainto on aina kaksin verroin arvokkaampi kuin käsittelemättömäksi jäänyt. Hyviä haviksia

Paavo Liimatta

SISÄLLYS

	sivu
Rariteettikomitea yhdistyksessämme.....	2
Yölaulajat 1974 Pohjois-Karjalassa: Reijo Erola.....	6
Kultasirkku 1974 Pohjois-Karjalassa: Reijo Erola.....	8
Pöllöt 1974 Pohjois-Karjalassa: Kari ja Kimmo Koskela.....	8
Talvilinnut 1974/75 Pohjois-Karjalassa: Tapani Missonen.....	11
Kevätmuutto 1975 Pohjois-Karjalassa: Paavo Liimatta.....	14
Kevään 1975 petolinnut: Matti Kapanen.....	22
Kevään 1975 isot linnut: Juha Eronen.....	24
Kevään 1975 arktinen muutto: Jouni Pursiainen.....	26
Mustavarikset, lapinsirkut ja pulmuset keväällä 1975: Paavo Liimatta.....	29
Lintuhavaintoja Lieksasta vv. 1971-74: Esko Lappi.....	32
Yhdistyksen kirjasto.....	34

RARITEETTIKOMITEA YHDISTYKSESSÄMME

Alkusyksyllä perustettiin yhdistykseemme ns. rariteettikomitea eli harvinaisuustoimikunta, jonka jäseniksi valittiin puheenjohtajana Matti Kapanen, jäsenenä Reijo Erola ja Paavo Liimatta sekä varajäsenenä Visa Rauste. Tämän alueellisen rariteettikomitean tehtävänä on esitarkastaa yhdenmukaisella tavalla Lintumieheissä ja Ornis Fennicasissa julkaistaviksi tarkoitetut havainnot ns. valtakunnallisista rariteeteista ja lähettää ne Suomen Lintutieteellinen Yhdistys ry:n (SLY) rariteettikomitean (RK) tarkastettaviksi sekä tarkastaa ns. alueellisista rariteeteista Siipirikossamme julkaistaviksi tarkoitetut havainnot.

Toiminta

1. Havainnoitsija lähettää havaintonsa alueelliselle rariteettikomitealle (ARK), puheenjohtajalle tai jollekin jäsenelle, kaikista niistä havainnoista ja lajeista, jotka jäljempänä on lueteltu. ARK:n käsiteltäviä havainnon valtakunnallisen luokan rariteeteista se lähettää ARK:n toimesta lausuntoineen SLY:n RK:n käsittelyyn, minkä tuloksesta RK ilmoittaa ARK:lle, ja alueellisen luokan rariteeteista ARK:n hyväksymismerkinnällä varustettu havainto julkaistaan Siipirikossamme. Havaintojen tarkastus aloitetaan vuoden 1975 alusta tehdyistä havainnoista lähtien.
2. Havainnot valtakunnallisen luokan rariteeteista lähetetään ARK:lle SLY:n RK:n omalla kaavakkeella ja alueellisista rariteeteista yhdistykseemme omalla eli ARK:n kaavakkeella.
3. ARK:n jokainen jäsen tarkastaa komitealle lähetetyt ilmoituskaavakkeet ja antaa niistä oman perustellun lausuntonsa. Kukin jäsen voi valita jonkin seuraavista vaihtoehdoista:

- A. Hyväksytään.
- B. Tiedot riittämättömät määrityksen hyväksymiseksi.
- C. Hylätään.
- D. Pidättyy äänestyksestä.

Havainnon hyväksymiseksi lausuntojen perusteella vaaditaan kaikki kolme (3) hyväksyvää ääntä. Jos vähintään kaksi jäsentä esittää havainnon hylättäväksi, ARK hylkää sen eikä ota sitä uudelleen käsiteltäväksi, ellei ilmene uusia piirteitä tai saada ratkaisuun vaikuttavia lisätietoja. Muissa tapauksissa havainto otetaan käsittelyyn ARK:n kokouksessa. Käsittelyn jälkeen havainnosta äänestetään. Tällöin havainnon hyväksymiseen vaaditaan kaikki kolme hyväksyvää ääntä. Havainto valtakunnallisen luokan rariteeteista lähetetään SLY:n RK:n käsittelyyn, vaikka ARK olisi antanut siitä hylkäävän lausuntonsa.

4. ARK:n sihteeri pitää kirjaa ARK:lle lähetetyistä havainnoista ja niiden käsittelystä. Kokouksesta pidetään pöytäkirjaa ja kokouksia pidetään tarpeen mukaan.

5. SLY:n RK ilmoittaa ARK:lle tai suoraan havainnoitsijalle RK:n päätöksen heti, kun se on selvinnyt. (havainto julkaistaan Lintumiehessä tai Ornis Fennicassa ja myös Siipirikossa). Samalla palautetaan ilmoituksen alkuperäiskappale ja mahdolliset dokumentit.

ARK:n hyväksymät havainnot alueellisista rariteeteista sen sijaan julkaistaan suoraan Siipirikossa eikä niistä lähetetä ilmoitusta havainnoitsijalle. ARK:n hylkäämistä havainnoista lähetetään tiedot + ilmoituksen alkuperäiskappale ja dokumentit havainnoitsijalle. Ilmoituksen alkuperäiskappaleet sekä RK:n että ARK:n hyväksymistä havainnoista kootaan yhdistyksen arkistoon säilytettäväksi.

6. SLY:n RK pitää luetteloa Suomessa tavatuista lintulajeista ja alalajeista sekä ns. valtakunnallisen luokan rariteeteista. ARK pitää luetteloa ns. alueellisen luokan rariteeteista.

Käsiteltävät havainnot

SLY:n RK:n käsiteltäväksi ARK:n kautta tulevat seuraavat lajit ja havainnot:

A. Maalle uudet lajit ja maastossa tunnistettavat alalajit.

B. RK:n laatimassa erityisessä luettelossa mainitut ns. valtakunnallisen luokan lajit ja alalajit.

Pelkästään ARK:n käsiteltäväksi tulevat ns. alueellisen luokan lajit ja havainnot.

SLY:n RK voi ottaa käsittelyyn myös sellaiset havainnot, jotka Lintumies-lehden toimitus, SLY:n hallituksen jäsen tai ARK:n jäsen katsoo tarpeelliseksi alistaa RK:lle (esim. kirjokerttu P-K:ssa, mustapääkerttu talvella jne.).

SLY:n rariteetikomitea (RK) sääntöjen kohdan 11 B tarkoittamat ns. valtakunnallisen luokan lajit ja alalajit (havainnot ilmoitetaan SLY:n RK:n kaavakkeella):

Jääkuikka	Flamingo	Lyhytnokkahanhi	Isotrappi
Mustakaulauikku	Sinisiipitavi	Intianhanhi	Pikkutrappi
Myrskylintu	Harmaasorsa	Lumihanhi	Kaulustrappi
Myrskypääsky	Amerikanhaapana	Punakaulahanhi	Arohyyppä
Pelikaani	Punapäänarsku	Hanhikorppikotka	Mustajalkatylli
Suula	Ruskosotka	Kiljukotka	Aavikkotylli
Karimetso	Islannintelkkä	Pikkukiljukotka	Heinäkurppa
Ruskohaikara	Pilkaniska	Vuorikotka	Lampiviklo
Jalohaikara	Allihaikara 1	Isohaarahaukka	Rantakurvi 2
Rääkkähaikara	Kyhmyhaahka 1	Valkojuovamerikotka	Amerikansirri
Yöhaikara	Valkopääsorsa	Arosuohaukka	Alaskansirri
Pikkuhaikara	Ruostesorsa	Niittysuohaukka	Bairdinsirri
Mustaiibis	Kiljuhanhi	Pikkuhuitti	Alaskanvikla

Avosetti	Isokiuru	Kääpiökerttu
Isovesipääsky	Valkosiipikiuru	Mustakurkkukerttu
Paksujalka	Lyhytvarvaskiuru	Rusorintakerttu
Aavikkojuoksi ja	Pikkukiuru	Vuoriuunilintu
Arokahlajapääsky	Töyhtökiuru	Kirjosiipiuunilintu 3
Isokihu	Ruostepääsky	Hippiäisuunilintu 3
Ruusulokki	Nokivaris	Ruskouunilintu
Jäälokki	Siperiannaakka	Tulipäähippiäinen
Grönlanninlokki	Valkopäätiainen	Sepelsieppo
Pikkukajava	Viitatieäinen	Isokirvinen
Tiiralokki	Pussitieäinen	Nummikirvinen
Riuttatieira	Partatieäinen	Tundrakirvinen
Jääkyyhky	Punakaularastas	Keltapäävästäräkki (M.lutea)
Pohjankiisla	Mustakaularastas	Sitruunavastäräkki
Etelänkiisla 2	Kirjorastas	Mustaotsalepinkäinen
Lunni	Aavikkotasku	Punapäälepinkäinen
Arokana	Mustapäätasku	Ruusukottarainen
Harakkakäki	Sinipyrstö 2	Keltahemppo
Tornipöllö	Valkotäpläsiniirinta	Mäntysirkku
Piikkipyrstöpääsky	Etelänsatakieli	Harmaasirkku
Mehiläissyöjä	Ruokosirkkalintu	Mustapääsirkku
Vihertikka	Viirusirkkalintu	Valkokurkkusirkku
Tammitikka	Vaaleakultarinta	

1 = ei ad. koiras 2 = ei pesimäpaikoilla 3 = ei pyydystettyjä
Seuraavat ja kaikki näitä harvinaisemmat lajit, joita ei ole mainittu edellisessä SLY:n luettelossa, ns. alueellisen luokan lajit, ilmoitetaan ARK:n kaavakkeella:

Pikku-uikku	Keräkurmitsa	Valkoselkätikka
Merimetso	Kuovisirri (kevät)	Harmaapäätikka
Harmaahaikara	Pulmassirri (kevät)	Viitasirkkalintu
Kaulushaikara	Isosirri (kevät)	Rytikerttunen
Kattohaikara	Rantakurvi 2	Rastaskerttunen
Mustahaikara	Mustapyrstökuiiri	Idänuunilintu
Pikkujoutsen	Merikihi	Lapinuunilintu
Merihanhi	Leveäpyrstökihi	Pikkusieppo
Tundrahanhi	Tunturikihi	Sinipyrstö 2
Ristisorsa	Merilokki	Sepelrastas
Allihaahka 1	Isolokki	Lapintieäinen
Merikotka	Räyskä	Pähkinänakkeli
Maakotka	Lapintieira	Pikkusirkku
<u>Haarahaukka</u>	Mustatieira	Nokkavarpenen
Tunturihaukka	Turkinkyhky	Tundraurpiainen
Muuttohaukka	Turturikyhky	Vuorihemppo
Punajalkahaukka	Tunturipöllö	Kirjosiipikäpylintu
Viiriäinen	Sininärhi	Pähkinähakki
Luhtakana	Kuningaskalastaja	
Liejukana	Harjalintu	

1 = myös ad. koiras 2 = myös pesimäpaikoilla

Huom! Tämän monisteen jaon yhteydessä jaetaan jäsenille RK:n ja ARK:n kaavakkeita, joille jäseniä pyydetään keräämään vuoden 1975 alusta lähtien tehtyjä harvinaisuushavaintoja. Täytetyt kaavakkeet palautettava mahdollisimman pian jollekin ARK:n jäsenelle.

YÖLAULAJAT 1974 POHJOIS-KARJALASSA

Reijo Erola

Retket ovat olleet tuloksellisia, sillä kolmen päälajin (viita- ja luhtakerttunen ja pensassirkkalintu) määrät ylittävät reilusti aikaisempien vuosien saavutukset. Lisääntymiseen on vaikuttanut ainakin se, että havaintoja saatiin peräti neljältätoista henkilöltä: Juha Eronen, Tuomo Eronen, Jukka Heikkinen, Antti Hämäläinen, Arto Juvonen, Matti Kapanen, Kari Koskela, Kimmo Koskela, Esko Lappi, Paavo Liimatta, Juha Miettinen, Jouni Pursiainen, Visa Rauste, Kari Varonen ja Reijo Erola.

VIITAKERTTUNEN

Laji on ollut selvästi runsaslukuisempi kuin edellisenä suuresiintymävuotenaan 1966. Kuitenkin liian monet P-Karjalan kunnat jäivät tutkimatta, joten todellista määrää ei voine edes arvailla.

Esiintyminen noudattelee jo tunnettuja muotoja. Vanhat keskukset, Tohmajärvi, Kitee, Joensuu, Lieksa ja Pyhäselkä pitivät pintansa, uutena paikkana tuli mukaan Eno. Liperin alueelta ei ollut juuri havaintoja, mutta se johtunee siitä, että alueella ei kukaan liikkunut. Kahdesta pesinnästä saatiin varmistus, kun Joensuun Kukkolassa nähtiin kaksi lentopoikuetta (JP).

LUHTAKERTTUNEN

Luhtakerttusvuosi ei jääne erinomaisuudessa jälkeen edellisestä. Laulavia koiraita tavattiin miltei yhtä paljon kuin lajia tähän mennessä on nähty P-Karjalassa. Samat esiintymiskeskukset viitakerttusen kanssa vetivät eniten laulavia koiraita. Lisänä kuitenkin Värtsilän alue, jossa oli neljä koirasta.

PENSASSIRKKALINTU

Vaikka tämä laji ei liene yhtä altis kannanvaihteluille kuin edelliset, selvää nousua on yhteismäärässä: 50 koirasta. Keskittymistä on huomattavissa Joensuun ja Pyhäselän seuduille.

VIITASIRKKALINTU

Laji pysyy harvinaisena vierailijana; kolme havaintoa maakunnastamme: Eno kk., Tohmajärven Kemie ja Kiteen Humalajärvi.

SATAKIELI

Satakieli ei esiinny edukseen tässä katsauksessa, sillä parhaat laulajat ovat menneet, kun muita yölaulajia tutkitaan. Monet koiraat ovat jo lopettaneet laulunsa pesinnän alettua. Esim. Enon Uimaharjus.

sa pesivän parin koiras lopetti laulunsa kesäkuun toisena päivänä. Tosin se vastasi viheltelyatrappiin vaimeasti 9.6. Paikalta löytyi pesä 21.6. (RE).

Yöhuuteliijoista ruisrääkkä näyttää olevan vakaa esiintymisessään: 1973 19 koirasta ja 1974 sama määrä. Tosin alueellisia muutoksia tapahtui: Liperi -73 6 koirasta, -74 1, Pyhäselkä -73 1 koiras, -74 7.

Omituinen ilmiö on luhtahuitin katoaminen edellisvuoteen verrattuna: -73 32, nyt vain viisi. Kirjallisuudessa laji kuitenkin mainitaan alttiiksi voimakkaillekin kannanvaihteluille juuri esiintymisalueen äärirajoilla.

Pari luhtakanaakin ilmestyi Kiteen Juurikkajärvelle rikastuttamaan lintumiesten "pinnapussia".

Taulukossa on esitetty lajien lukumäärät kunnittain.

kunta	Luhta- kana	Luhta- huitti	Ruis- rääkkä	Sata- kieli	Viita- sirkka- lintu	Pensas- sirkka- lintu	Luhta- kerttu- nen	Viita- kerttu- nen
Eno			2	3	1	1	3	14
Iломantsi							1	
Joensuu				15		14	6	28
Kiihtelysv.				1				3
Kitee	2		1	12	1	6	2	10
Kontiolahti			1	1			1	2
Lieksa		2		10		5	4	20
Liperi			1			5		6
Outokumpu		1		3		1		5
Pyhäselkä			7	33		10	3	16
Rääkkylä								8
Tohmajärvi		1	5	6	1	5	3	58
Värtsilä		2	2			4	4	6
	2	6	19	84	3	51	27	176

Taulukko. Yölaulajien lukumäärä 1974 Pohjois-Karjalassa.

KULTASIRKKU 1974 POHJOIS-KARJALASSA

Reijo Erola

Kultasirkku on laji, joka kaippaa yhteenvedon yölaulajien tyyliin. Varsinaista kultasirkkutakseerausta ei ole suoritettu, vaan havainnot ovat tulleet lähinnä yölaulajaretkien sivutuotteena. Kultasirkku on keskittynyt esiintymisessään tietyille parhaille alueille yölaulajien tapaan. Ovatko tiedot kultasirkun esiintymisen koko kuva P-Karjalassa, vai osoittavatko havainnot vain lintumiesten liikkuma-alueita maakunnassamme, kaippaa vielä selvitystä. Kuitenkin tunnettuja kasautumia on: Joensuun Höytiäisen kanava ja Kukkosensaari, Liperin Mattisenlahti ja Kiteen Humalajärvi. Pääosa havainnoista on Visa Rausteen, muita tietojen antajia olivat Tuomo Eronen, Jukka Heikkinen, Antti Hämäläinen, Kimmo Koskela, Esko Lappi ja Juha Miettinen. Esiintyminen on koottu seuraavaan taulukkoon.

paikka	aika	yks.	pesiä
Joensuu, Höyt.kanava	30.6.	7k+4n	2
Joensuu, Kukkosensaari	29.6.	4k+2n	
Kitee, Humalajärvi	7.7.	13k+7n	6
Lieksa, Pokronlampi - Sokoja	13.6.	2k	
Lieksa, Timitra	13.6.	4k	
Lieksa, Kevätlahti - Varasj.	13.6.	1k	
Liperi, Mattisenlahti	4.7.	10k+6n	4
Outokumpu, Sätös	2.7.	2k	
Pyhäselkä, Mulo	5.7.	2k+2n	2
Tohmajärvi, Rantakylä	15.6.	2k	
Värtsilä, Uudenkylänlampi	15.6.	2k	
Värtsilä, Sääperi	15.6.	3k	
		<u>52k+21n</u>	<u>14</u>

Taulukko. Kultasirkun (*Emberiza aureola*) esiintyminen v. 1974
Pohjois-Karjalassa.

PÖLLÖT 1974 POHJOIS-KARJALASSA

Kari ja Kimmo Koskela

Pöllöretkeily oli alueella melko vilkasta vuonna 1974. Kaikkiaan käytettiin n. 25 yötä varsinaisesti tähän tarkoitukseen ja lisäksi yölaulajaretkillä löydettiin etenkin naukuvia sarvipöllöpoikueita.

Ääniatrappeja käytettiin apuna. Runsaiten retkiä tehtiin Kontiolahden, Joensuun, Pyhäselän, Kiihtelysvaaran, Tohmajärven ja Värtsilän alueelle, mutta ilmeisesti yhtään kertaa ei käyty Valtimon, Nurmeksen, Juuan tai Rääkkylän kunnan alueella.

Pöllövuosi oli maakunnassa edelleen hyvä, joskaan ei edellisen vuoden vertainen, vaikkakin havaintoja on lähes saman verran kuin silloinkin, mikä johtuu retkeilijöiden tämän kertaisesta ahkeruudesta. Jyrsijäkantojen laskusuhdanteesta johtuen ovat kuitenkin yöpedotkin lainomaisesti vähenemässä, mikä vahvistaa myös etukäteiskurkistus kevätöihin vuodelle 1975.

HUUHKAJA

Ei havaintoja.

HIIRIPÖLLÖ

Hiiripöllöstä ei soidin- tai pesimähavaintoja tehty. Sen sijaan talvehtivana laji tavattiin runsaana Joensuun ja Kontiolahden rajaseudulla, Iiksenniityllä. Helmi-maaliskuun aikana se nähtiin lähes retkellä kuin retkellä. Enimmillään niitä oli kuusi ja 6.3. neljä yksilöä tällä kahdeksan kilometrin lenkillä. Talvihavainto on myös 9.3. Outokummun Perttilahdelta, yksi yksilö. Kesäaikaisia havaintoja on kaksi: 9.6. Kontiolahden Katajavaarasta ja 25.6. Enon Kolvananuurosta yksinäinen lintu.

VARPUSPÖLLÖ

Lajista ei tehty soidinhavaintoja, mutta Polvijärven Martonvaarasta löytyi lentopoikue: mm. 29.6. näyttäytyi yhdellä kertaa viisi näitä pikkupöllöjä. Mainittakoon, että naapurina parin sadan metrin päässä pesi lapinpöllö.

LEHTOPÖLLÖ

Lehtopöllö kuultiin seitsemällä paikalla soitimella. Pyhäselässä kolme Suhmuran seudulla ja yksi Haavanpäässä 8-9.3. yönä. Outokummun Perttilahdella huuteli yksi 24.3. ja Joensuun Kukkolassa paljasti pöllö reviiirinsä vielä 29.5. Joensuun Siilaisella lehtopöllö soi 17. helmikuuta lähtien ja pesi huvilan ullakolla. Pyhäselästä löydettiin kolme pesää pöntöistä: Koivusillan pöntön neljästä munasta kolme varttui lentokykyiseksi poikaseksi, samoin kävi Hammaslahdessa Sintsinlammen pöntöllä. Molemmat poikueet rengastettiin. Mulon pesän viidestä munasta ainakin kolme poikasta selvisi lentoon.

LAPINPÖLLÖ

Läänissä tavattiin edellisen vuoden tapaan lapinpöllöäkin. Kontiolahden Heinävaarassa huhuili koiras maaliskuun viimeisenä yönä. Polvi-

järven Martonvaarasta löytyi 26.5. isosta männystä, vanhasta kana-
haukan pesästä kolmen poikasen pesye. Poikasista rengastettiin kak-
si. Lisäksi Enon Uimaharjusta löytyi 15.4. lapinpöllön siipi romu-
auton alta.

VIIRUPÖLLÖ

Kaikkiaan yhdeksän soidintavaa **koirasta** kuultiin 1974 Karjalan met-
sistä. Kymmenes maaliskuuta haukahteli viirupöllö Lieksassa, Kolin
etelärinteellä. Ilomantsista löydettiin kaksi reviiriä: 26.3. Kivi-
lahdesta ja 2.4. Seulavaarasta. Tohmajärven Vepsässä 26.3. soidinsi
koiras. Kiihtelysvaarassa tavattiin 29.3. kolme koirasta äänessä:
Heinävaaran Valkiajärvellä, Murtojärvellä ja kirkonkylän eteläpuoli-
sella alueella. Seuraavalla päivämäärällä löytyi saman kunnan Hovin-
ahosta vielä yksi lehtemme kansikuvasankari. Enon Pitkäjärvellä soi-
dinsi viirupöllö 29.3. Pesä/poikuelöytöjä viirupöllöstä tuli kaksi.
Joensuun Repokalliolla kasvatti pari kolme poikasta, jotka rengas-
tettiin 2.6. Polvijärven Riihivaarassa löytyi 22.6. neljä lentopoi-
kasta. Samana iltana Polvijärven Lahtolahdessa säikkyi aikuinen
viirupöllö pylvään päästä.

SARVIPÖLLÖ

Sarvipöllöstä tehtiin yksitoista soidinhavaintoa, neljä pesälöytöä
ja lentopoikueita löytyi 24. Vain yksi pesä löydettiin soidinpai-
kalta. Suurimmat tihentymät olivat Pyhäselän Mulon **seudulla**, seitse-
män reviiriä, ja Joensuun Iksenniitty-Multimäki seudulla, kuusi re-
viiriä. Puolenkymmentä poikuetta rengastettiin.

SUOPÖLLÖ

Suopöllöjä oli vähän. Outokummun Alavilla tehtiin yksi pesimähavain-
to ja seitsemän reviiirihavaintoa. Muualla tehtiin kaksi pesintään
viittaavaa tapausta. 20.6. Kontiolahden Kotalahdella saalisteli kaksi
yksilöä ja 11.7. Kiteen Humalajärvellä samalla tavalla.

HELMIPÖLLÖ

Soidintavia helmipöllöjä tavattiin 38. Pesälöytöjä tehtiin seitsemän
- kaikki pöntössä - ja yksi lentopoikue löydettiin. Joensuussa Iksen-
niityllä pesi kaksi pöllöparia: toinen kaksimunainen pesä, joka hylät-
tiin; toinen nelimunainen - poikasten päältä emo rengastettiin, mutta
myöhemmin pesä tuhoutui. Kontiolahden Kulhosta varttui kaksi poikasta,
poikaset ja emo rengastettiin. Kiihtelysvaarassa kaksi pönttöä asut-
tiin: kirkonkylän viidestä munasta neljä varttui rengastuskelpoiseksi,
mutta Heinävääralla jäi neljä munaa kylmäksi. Polvijärvellä Martonvaa-
ran pari sai neljä poikasta. Outokummun Mustajoella oli yksi pesä.
Lisäksi löytyi Lieksan Kelovaarasta lentokykyinen poikue.

Kunta	Varpus- pöllö	Lehto- pöllö	Lapin- pöllö	Viiru- pöllö	Sarvi- pöllö	Helmi- pöllö	Suo- pöllö	Yht.
Eno	-	-	-	1	-	3	-	4
Ilomantsi	-	-	-	2	-	1	-	3
Joensuu	-	2	-	1	7	2	-	12
Kiihtelysv.	-	-	-	4	3	9	-	16
Kitee	-	-	-	-	2	-	1	3
Kontiolahti	-	-	1	-	2	8	1	12
Lieksa	-	-	-	1	1	1	-	3
Liperi	-	-	-	-	6	-	-	6
Outokumpu	-	1	-	-	2	1	8	12
Polvijärvi	1	-	1	1	1	3	-	7
Pyhäselkä	-	7	-	-	7	4	-	18
Tohmajärvi	-	-	-	1	1	8	-	10
Tuupovaara	-	-	-	-	-	2	-	2
Värtsilä	-	-	-	-	6	4	-	10
Yhteensä	1	10	2	11	38	46	10	118

Taulukko. Pöllöreviirit Pohjois-Karjalassa 1974 kunnittain (reviiri laskettu jos paikalta on yksikin soidinhavainto, pesä tai poikuelöytö).

TALVILINNUT 74/75 POHJOIS-KARJALASSA

Tapani Missonen

Talvi pohjois-karjalaiseen tapaan on pimeä ja vähälintuinen, eikä tämäkään talvi tehnyt poikkeusta. Havaituksi ilmoitettiin kaiken kaikkiaan 54 lintulajia, jota voidaan pitää eräänlaisena pohjanotteen rauksena, koska aikaisemmin ei ole selvitetty tai pikemminkin vai- vauduttu kokoamaan ja laskemaan täällä talvehtivien lintujen laji- määrää.

Tämä katsaus on laadittu niiden 12 vastaajan kaavakkeiden pohjalta, jotka palauttivat LYL:n laatiman talvilintukyselyn. Koska kaavakkeis- sa ei ilmennyt mitään suoritetuista talvilintulaskennoista, jää tämä katsaus tavallaan puolittiehen, kun yleiset lajit jäivät vaille run- sausarvioita. Myös eräistä täällä harvinaisista talvehtijoista olisi kaivattu tarkempi selvitys, kuin pelkkä toteaminen lajin tulleen tava- tuksi Pohjois-Karjalassa. (mm. sinisorsa, kalalokki, taviokuurna)

Seuraavana on kuitenkin koottu mielenkiintoisimpia havaintoja tal-

SINISORSA

Joensuu, Pielisjoen sulassa 24.12. 1 koiras ja 1 naaras.

VARPUSHAUKKA

Yhteensä tehtiin parisenkymmentä havaintoa eripuolilta Pohjois-Karjalaa.

KANAHAUKKA

Pienemmän sukulaisensa tavoin parisenkymmentä talvihavaintoa ympäri maakuntaa.

AMPUHAUKKA

Joensuun lähiympäristössä talvehti melkoisella varmuudella kolme ampuhaukkaa. Lajia tavattiin Kontiolahden Kotalahdella ja Iiksenniityllä sekä Joensuun keskustassa. Kaikki sukupuolelleen määritetyt olivat koiraita.

VARPUSPÖLLÖ

Laji tavattiin kolmessa eri paikassa: Polvijärven Martonvaarassa 8.1., Pyhäselän Hammaslahdessa 27.12. ja Tohmajärven Vepsässä 1.12.- 4.2. kolme kertaa.

PIKKUTIKKA

Yhteensä viisi havaintoa: 15.12. Tohmajärven Kaurila koiras, 30.12. Pyhäselän Hammaslahti 1 yks., 2.1. Joensuun Utra 1 yks., 23.2. Tohmajärven Petravaara koiras ja 3.3. Pyhäselän Mansikka-aho koiras.

POHJANTIKKA

Polvijärvi Martonvaara 19.1. 1 yks.

KIURU

Joensuu Repokallio 1.12. 1 yks.

TUNTURIKIURU

Joensuu Linnunlahti 24.12. 1 yks.

KORPPI

Kontiolahden Iiksenniityllä huomattavan suuria korppiparvia. Mm. 23.1. noin 45 yks. ja 1.2. noin 40 yks.

NAAKKA

Joensuussa enimmillään 26.1. 16 yks.

PYRSTÖTIAINEN

Yhteensä tavattiin 140 yks. 19 eri parvessa. Suurin parvi käsitti 15 yks.

PÄHKINÄNAKKELI

Joensuu Linnunlahti 7.12. 1 yks. (kts. Siipirikko 1/75)

KOSKIKARA

Koskikaroja tavattiin melkein jokaisessa sopivassa sulassa kaikkiaan yhdeksässä eri paikassa yhteensä 17 yksilöä. Eniten karoja talvehti Kiihtelysvaaran Ruskeakoskella, missä mm. 26.1. tavattiin 4 yks.

RÄKÄTTIRASTAS

Talven ajan oleili 1 yks. Joensuussa Hasanniemen ja Koivuniemen tienoilla. 12.2. keskikaupungilla nähty räkätti lienee myös sama talvehtija.

MUSTAPÄÄKERTTU

Joensuu, Niinivaara 19.12. 1 naaraspukuinen yksilö.

TILHI

Joulukuun ajan tilhiä näkyi lähes päivittäin muutamia yksilöitä suurempien parvien käsittäessä vain noin 30 yksilöä. Uuden vuoden alusta tilhet hävisivät lähes kokonaan. Ainoastaan yksi havainto tammi- helmi- ja maaliskuulta yhdestä tai kahdesta linnusta.

LAPINHARAKKA

Laji tavattiin neljässä eri paikassa: 22.12. Joensuun Kulhossa, 26.12. Tohmajärven Rantakylässä ja samana päivänä Lieksan keskustassa ja 22. ja 24.1. Joensuun Leveälahdessa. Kaikissa tapauksissa havainto koski yksinäistä lintua.

KOTTARAINEN

Joensuun Repokallion kaatopaikalla tavattiin kottaraisia joulukuussa enimmillään 13, tammikuussa 6 ja helmikuussa 1 yks. Mutalassa läpi talven ainakin 3 yksilöä.

NOKKAVARPUNEN

Joensuun keskustassa 7.1. 1 yksilö.

VIHERPEIPPO

Lieksan Rauhalassa maaliskuussa 3 yks. Joensuun Vapaudenpuistossa koko talven ainakin 1 yks.

TIKLI

Pyhäselän Reijolassa 28.12. 1 yksilö.

HEMPPO

Joensuun Hukanhaudalla joulukuussa enimmillään 5 yks. tammikuussa enää 1 yks. Repokallion kaatopaikalla joulukuun lopussa 1 yks.

KIRJOSIIPIKÄPYLINTU

Tohmajärven Haarajärvi 8.12. 1 yksilö.

LOXIA

Käpylintuja esiintyi erittäin niukasti. Joulukuussa yksi ainoa havainto yksinäisestä linnusta ja tammikuussa pari kertaa yksinäinen lintu. Tohmajärvellä maaliskuussa 2-3 isokäpylinnan reviiiriä, Ilomantsin Mekrijärvellä myös isokäpylintuja: 3 koirasta ja 2 naarasta maaliskuussa.

PEIPPO

Joensuun Hukanhauta: joulukuussa enimmillään 7 yks., tammikuussa enää 1 yks. Niinivaaralla ja Hasanniemessä tavattiin joulukuussa yksinäinen lintu.

PULMUNEN

Joensuu Repokallion kaatopaikka 6.12. noin 60 yks. muutti NW.

PIKKUVARPUNEN

Lajin esiintymisalueella Tohmajärvellä, Kiteellä ja Värtsilässä laji on yleinen asutuskeskuksissa. Mm. Tohmajärven Vepsässä läpi talven 30-45 yks., Akkalassa 12 ja Kaurilassa enimmillään 30 yks. Värtsilän keskustassa yhteensä 54 ja Kiteen kaatopaikalla 50 yks.

KEVÄTMUUTTO 1975 POHJOIS-KARJALASSA

Paavo Liimatta

Kuluneen kevään muutosta saatiin erinomaisen hyvä kuva, sillä 22 yhdistyksen jäsentä palautti kevätmuuttokyselykaavakkeen tosin monet myöhässä ja monen ruinaamisen jälkeen. Tulosta on kuitenkin pidettävä kiitettävänä. Saatiinhan todennäköisesti yli 90 % yhdistyksemme toimialueella tehdyistä havainnoista käsittelyyn mukaan.

Kevätmuutto alkoi yllättävän aikaisin jo maaliskuun puolivälissä muutamien lajien osalta: mustavaris, kottarainen, pulmunen, kiuru ja töyhtöhyppä. Tähän oli syynä kuun puolivälin tienoilla vallinnut poikkeuksellisen lämmin sää. Maaliskuun loppua kohti sää muuttui kylmemmäksi ja ennen aikojaan alkanut muutto rupesi etenemään totuttuun tapaan. Ennen huhtikuun alkua saapuivat mm. harmaalokki, sinisorsa, telkkä, joutsen, peippo ja hemppo. Huhtikuun sää oli suunnilleen normaali aina kuukauden lopulle saakka. Muuton kulussa ei tapahtunut mitään poikkeavaa, ja keväälle uusia lajeja tippui tasaisella vauhdilla. Huhtikuun viimeisellä viikolla muuttivat mm. petojen ja isojen lintujen pääjoukot. Myös kahlaajia ja hyönteissyöjiä alkoi näyttäytyä eri puolilla maakuntaa. Huhtikuun viimeisinä päivinä ja vapun aikaan vallitsi erikoisen lämmin sää, lämpötilat kohosivat paikoin yli +25°C:n. Useat lajit kirjattiin havaintovihkoihin monta päivää ennen keskimääräistä tuloaikaansa. Arktikasta Gaviat aloittivat jo ennen vappua ja toukokuun 10. päivän tienoilla nähtiin ensimmäiset arktiset vesilintuparvet. Toukokuun ajan sää pysyi verrattain hyvänä aina kuun 25. päivän tienoille saakka, jolloin koko Suomeen saapui yllättävä takatalvi. Pohjois-Karjalassa takatalvi lienee ollut heikoimmillaan, joten täällä vältyttiin suuremmilta katastrofeilta. Paluumuuttoa lienee tuskin havaittu, eikä lintukuolemisia ole tullut tietoomme. Ennen takatalvea tehtiin havaintoja jo muutamista yölaulajistakin mm. ruisrääkistä, viitakerttusesta jne.

Ominaista keväälle oli petojen ja arktisten lintujen runsaus. Arktisten vesilintujen ja hanhien muutto oli taas vuoden tauon jälkeen voimakasta, mm. valkoposkiahania muutti lähes yhtä paljon kuin huippukeväänä 1973. Sen sijaan kahlaajia ja kihuja havaittiin tavanomaista vähemmän, punakuirit esim. olivat täysin kateissa. Syynä kahlaajien vähyyteen oli ilmeisesti sopivien lieterantojen puute, sillä vesi Saimaan vesistössä oli korkeammalla kuin kymmeneen vuoteen. Ilahduttavaa oli taas mustavaristen, pulmusten ja lapinsirkkujen runsas esiintyminen.

Muuton alkaminen

Muuton alkamistaulukkoon on koottu lajeittain kaksi ensimmäistä havaintoa koko yhdistyksemme toimialueelta. "Viiden päivän säännön" mukaan tunnustelijoiksi jäivät: tavi 11.4. 2 p Joensuu Höyt.kanava, lapasorsa 16.4. 2 p Outokumpu Sysmäjärvi, punasotka 14.4. 1 p Eno Paukkaja, lapasotka 26.4. 1 p Joensuu Kukkosensaari, allit 30.4. 2 yks. Lieksa keskusta, isokoskelo 31.3. 1 p Eno Paukkaja, meriharukka 28.4. 1 p Joensuu Kukkosensaari, tylli 1.5. 1 m Joensuu Linnunlahti, kapustarinta 13.4. 1 p Kitee Kiteenlahti, suosirri 19.4. 1 m Joensuu Höyt.kanava, harmaalokki 9.3. 1 p Eno Uimaharju, kalatiira 30.4. 1 p Outokumpu Sätöslähti, punarinta 9.4. 1 p Pyhäselkä Mulo, rautiainen 12.4. 1 p Joensuu Vehkalahti, viherpeippo 14.3. 2 yks. Joensuu Sirkkala, vihervarpunen 12.4. 2 m Joensuu Vehkalahti, urpiainen 16.3. 2 p Outokumpu Sysmäjärvi ja hemppo 16.3. 1 p Pyhäselkä Reijola (nämä havainnot ovat mukana seuraavassa taulukossa).

Kuikka	26.4. 1 m Toh Kaurila	28.4. 1 m Joe Kukkosens.
Kaakkuri	30.4. 3 p Lip Heponiemi	2.5. 1 p Out Sysmäjärvi
Gavia sp.	26.4. 1 m Joe Utra	28.4. 2 m Joe Kukkosens.
Silkkiuikku	19.4. 3 p Joe Kukkosens.	20.4. 3 p Joe Utra " 2 p Kit Hyypiänjärvi
Härkälintu	4.5. 1 p Kit Päätynlahti " 1 m Rää Jänisselkä	3.5. 2 p Rää Haapasalmi
Mustakurkku-u.	2.5. 3 p Out Sysmäjärvi " 6 p eri puolilla Lip	4.5. 3 p Vär Uudenkylänl.
Sinisorsa	27.3. 2 p Eno Uimaharju	31.3. 2 p Eno Paukkaja
Tavi	11.4. 2 p Joe Höyt.kanava	18.4. 6 p Kit Humalajärvi
Heinätavi	22.4. 2 p Joe Kukkosens.	25.4. 2 p Rää Jokilampi
Jouhisorsa	9.4. 1 p Out Sysmäjärvi	11.4. 3 p Joe Höyt.kanava
Haapana	21.4. 2 p Toh Rantakylä	22.4. 4 p Joe Höyt.kanava " 20 p Toh Rantakylä
Lapasorsa	16.4. 2 p Out Sysmäjärvi	22.4. 1 p Toh Rantakylä
Lapasotka	26.4. 1 p Joe Kukkosens.	15.5. 2 p Pyh Mulo
Punasotka	14.4. 1 p Eno Paukkaja	16.4. 16 p Kit Hyypiänjärvi
Tukkasotka	20.4. 1 p Toh Rantakylä " 1 p Joe Utra	23.4. 4 p Out Sysmäjärvi
Telkkä	29.3. 2 p Eno Paukkaja	31.3. 2 p Joe Höyt.kanava
Alli	30.4. 2 p Lie Keskusta	10.5. 14 Lie Suurselkä
Pilkkasiipi	10.5. 2 m Joe Linnunlahti	11.5. 37 m Joe Linnunlahti
Mustalintu	30.4. 4 p Joe Utra	2.5. 3 p Out Vuonos
Isokoskelo	31.3. 1 p Eno Paukkaja	18.4. 1 m Joe Vehkalahti
Tukkakoskelo	26.4. 1 p Eno Uimaharju	29.4. 2 p Joe Kukkosens.
Uivelo	20.4. 2 p Toh Rantakylä	21.4. 5 p Toh Rantakylä
Metsähanhi	15.4. 1 m Joe Hasanniemi	18.4. 4 m Toh Vepsä

Sepelhanhi	10.5.	30 m	Ilo Kesonsuo		
Valkoposkih.	16.5.	100 m	Toh Vepsä	17.5.	52 m Out Vuonos
				"	150 m Pyh Mulo
				"	90 m Joe Linnunlahti
Joutsen	31.3.	2 p	Eno Uimaharju	5.4.	3 m Joe Kulho
Cygnus sp.	29.3.	2 m	Toh Kaurila		
Hiirihaukka	6.4.	1 m	Joe Linnunlahti	9.4.	1 m Out Kalaton
	"	2 m	Toh Musko		
	"	2 m	Toh Kaurila		
Piekana	9.4.	2 m	Joe Vehkalahti	10.4.	1 m Toh Vepsä
				"	1 m Lip Tutjunnemi
				"	2 m Out Sysmäjärvi
Varpushaukka	11.4.	1 p	Pyh Karjakumpu	12.4.	1 m Joe Vehkalahti
	"	1 p	Toh Rantakylä		
Kanahaukka	9.4.	1 m?	Toh Vepsä	10.4.	1 p Lip Rauvanlahti
Mehiläishaukka	15.5.	1 m	Lip Roukalahti	16.5.	1 m Lip Roukalahti
	"	1 m	Eno Uimaharju		
Ruskosuohaukka	19.4.	1 m	Pyh Niittyalahti	8.5.	1 m Joe Ukonniemi
	"	1 m	Joe Höyt.kanava		
Sinisuohaukka	11.4.	1 m	Joe Linnunlahti	12.4.	1 p Pyh Mulo
Kalasaäski	21.4.	1 p	Toh Rantakylä	22.4.	1 p Lip Lamminniemi
Nuolihaukka	22.4.	1 m	Joe Höyt.kanava	24.4.	1 p Out Kalaton
Tuulihaukka	6.4.	1 p	Pyh Mulo	10.4.	1 m Joe Linnunlahti
				"	1 p Lip Rauvanlahti
Ampuhaukka	6.4.	1 p	Toh Musko	8.4.	2 p Joe Kulho
Kurki	11.4.	1 m	Joe Linnunlahti	12.4.	1 m Kon Kulho
Luhtahuitti	14.5.	1 p	Toh Rantakylä	15.5.	3 p Toh Rantakylä
Ruisrääkkä	14.5.	1 p	Lie Sarkkila	18.5.	1 p Eno Ukkola
Nokikana	18.4.	1 p	Pyh Reijola	20.4.	1 p Joe Utra
				"	2 p Out Sysmäjärvi
Meriharakka	28.4.	1 p	Joe Kukkosens.	6.5.	1 Lie Kevätlahti
Töyhtöhyppä	14.3.	1 p	Out Sysmäjärvi	15.3.	2 p Pyh Mulo
Tylli	1.5.	1 m	Joe Linnunlahti	8.5.	1 p Joe Linnunlahti
Pikkutylli	21.4.	1 p	Joe Linnunlahti	22.4.	1 m Joe Höyt.kanava
Tundrakurmitsa	18.5.	3 m	Joe Ukonniemi	2.6.	1 p Out Vuonos
Kapustarinta	13.4.	1 p	Kit Kiteenlahti	22.4.	1 p Pol Martonvaara
				"	1 m Toh Rantakylä
Taivaanvuohi	11.4.	1 p	Pyh Karjakumpu	13.4.	3 p Vär Sääperinjärvi
Jänkäkurppa	2.5.	1 p	Eno Uimaharju	4.5.	1 p Vär Uudenkylänlampi
Lehtokurppa	9.4.	1 m	Joe Keskusta	11.4.	1 p Joe Iiksenjoki
Isokuovi	16.4.	1 p	Toh Rantakylä	19.4.	1 m Joe Vehkalahti
				"	2 Lie Lieksanjokisuu
				"	1 p Out Sysmäjärvi
Pikkukuovi	23.4.	1 p	Out Sysmäjärvi	26.4.	1 p Lie Rantala
Punakuiri	2.5.	1	Lie Kevätlahti	10.5.	1 m Joe Linnunlahti
Metsäviklo	12.4.	1 m	Vär Sääperinjärvi	17.4.	1 p Pyh Niva
	"	1 p	Pyh Mulo		

Liro	1.5.	1 p	Kon Kotalahti	2.5.	4 m	Pyh Niittylahti
	"	3 p	Joe Vehkalahti	"	2 p	Out Sysmäjärvi
Rantasipi	30.4.	1 p	Joe Kukkosens.	1.5.	1 p	Joe Hasanniemi
Punajalkaviklo	22.4.	1	Eno Uimaharju	28.4.	1 p	Vär Sääperinjärvi
Valkoviklo	22.4.	4 p	Toh Rantakylä	23.4.	1 p	Out Sysmäjärvi
Mustaviklo	2.5.	1 p	Sysmäjärvi	3.5.	1 p	Out Vuonos
Pikkusirri	14.5.	1 p	Lip Heponiemi	27.5.	1 p	Out Sysmäjärvi
Lapinsirri	11.5.	1 p	Eno Uimaharju	12.5.	1 p	Out Vuonos
	"	6 p	Joe Linnunlahti			
Suosirri	19.4.	1 m	Joe Höyt.kanava	11.5.	4 m	Eno Uimaharju
Jänkäsirriäinen	29.5.	1 p	Out Vuonos	1.6.	3 p	Eno Uimaharju
	"	12 p	Out Sysmäjärvi			
Suokukko	1.5.	1 p	Out Vuonos	2.5.	monin paikoin	
	"	19 m	Joe Linnunl+Vehkalahti			
	"	1	Lie Lieksanjoki			
Vesipääsky	20.5.	1 p	Kon Pitkäranta	29.5.	3 p	Out Vuonos
				"	1 p	Out Sysmäjärvi
Merikihu	20.5.	3 m	Joe Kulho			
Selkälokki	11.4.	2 p	Out Sysmäjärvi	13.4.	1	Lie Lieksanjoki
Harmaalokki	9.3.	1 p	Eno Uimaharju	23.3.	1 m	Joe Penttilä
				"	useita	Eno Uimaharju
Kalalokki	9.4.	1 m	Joe Vehkalahti	11.4.	1 p	Toh Rantakylä
Naurulokki	8.4.	1 p	Joe Penttilä	9.4.	2 p	Joe Kukkosensaari
				"	3 m	Joe Kukkosensaari
Pikkulokki	30.4.	n.10	Out Sätöslahti	1.5.	1 m	Joe Höyt.kanava
				"	2 m	Eno Uimaharju
Kalatiira	30.4.	1 p	Out Sätöslahti	7.5.	1 p	Joe Kukkosensaari
Lapintiira	25.5.	1 p	Joe Höyt.kanava			
Uuttukyyhky	18.4.	1 p	Pyh Reijola	20.4.	2 m	Toh Vepsä
				"	4 m	Joe Lehmo
				"	2 m	Joe Vehkalahti
Sepelkyyhky	6.4.	1 m	Toh Kaurila	9.4.	monin paikoin	Joe, Pyh
Suopöllö	26.4.	1 m	Joe Vehkalahti	1.5.	1 p	Pol Haapaoja
Kehräätäjä	17.5.	1 p	Toh Kaurila	18.5.	1 p	Toh Vepsä
Käki	9.5.	1 p	Pyh Mansikka-aho	10.5.	1 p	Pol Sukkula
	"	1 p	Toh Kaurila	"	1 p	Out Vuonos
Tervapääsky	20.5.	2 m	Joe Linnunlahti	21.5.	5	Lie Rantala
	"	5 p	Joe Niinivaara			
Käenpiika	1.5.	1 p	Out Keskusta	2.5.	1 p	Joe Vehkalahti
Kiuru	14.3.	1 p	Pyh Reijola	22.3.	1 m	Joe Penttilä
	"	1 m	Joe Penttilä	"	1 m	Joe Mutala
				"	1 p	Out Sysmäjärvi
Tunturikiuru	12.4.	2 p	Joe Linnunlahti	15.4.	5 p	Joe Linnunlahti
Haarapääsky	2.5.	1 m	Out Vuonos	5.5.	1 p	Joe Kulho
	"	1	Lie Kevätlahti			
Räystäspääsky	9.5.	3 p	Kon Kuurna			
	"	1	Lie Rantala			
	"	2 p	Eno Uimaharju			

Törmäpääsky	10.5.	2 p	Ilo Hiiskoski	11.5.	2 p	Eno Uimaharju
Kuhankeittäjä	17.5.	1 p	Rää Jouhtenus	20.5.	1 p	Pyh Niittyalahti
	"	1 p	Lip Roukalahti			
Mustavaris	7.3.	1 m	Out Kalaton	11.3.	1 p	Out Keskusta
Peukaloinen	13.4.	1 p	Joe Niinivaara	16.4.	1	Lie Piilo Luotopuro
Kulorastas	10.4.	3 p	Toh Vepsä	11.4.	3 m	Toh Rantakylä
Räkättirastas	7.4.	1 m	Pyh Mulo	8.4.	2 p	Joe Vehkalahti
Laulurastas	7.4.	1 p	Joe Vehkalahti	12.4.	1 p	Toh Musko
Punakylkirastas	7.4.	1 p	Joe Vehkalahti	9.4.	20 m	Toh Vepsä
Mustarastas	26.3.	2 p	Pyh Mulo	28.3.	2 p	Kit Kiteenlahti
	"	1 p	Toh Vepsä			
Kivitasku	9.4.	1 p	Toh Kuurna	10.4.	1	Out Alavi
Pensastasku	2.5.	1 p	Joe Vehkalahti	4.5.	1 p	Joe Kulho
	"	1 p	Out Alavi	"	1 p	Kon Lehmo
				"	2 p	Lie Rantala
Leppälintu	2.5.	1 p	Pyh Niittyalahti	3.5.	1 p	Kon Sipri
				"	1 p	Joe Niinivaara
				"	1 p	Out Vuonos
Satakieli	14.5.	1 p	Joe Sulkulahti			
	"	1 p	Toh Rantakylä			
	"	1 p	Pyh Reijola			
Sinirinta	5.5.	1 p	Pyh Mulo	6.5.	1 p	Joe Kukkosensaari
Punarinta	9.4.	1 p	Pyh Mulo	16.4.	1 p	Pyh Suhmura
Pensassirkkal.	21.5.	1 p	Joe Vehkalahti	22.5.	1 p	Pyh Mulo
Luhtakerttunen	30.5.	1 p	Toh Kemie	12.6.	1 p	Joe Sirkkala
Viitakerttunen	18.5.	1 p	Pyh Reijola	20.5.	1 p	Pyh Niittyalahti
Ruokokerttunen	9.5.	1 p	Pyh Mulo	10.5.	1 p	Toh Rantakylä
Mustapääkerttu	12.5.	1 p	Pyh Mulo	15.5.	1 p	Pyh Mulo
Lehtokerttu	15.5.	1 p	Pyh Kumpu	16.5.	1 p	Out Sysmäjärvi
	"	1 p	Pyh Reijola			
Pensaskerttu	11.5.	2 p	Pol Sukkula	12.5.	1 p	Out Kuusjärvi
Hernekerttu	3.5.	1 p	Joe Niinivaara	7.5.	1 p	Pyh Mansikka-aho
Uunilintu	1.5.	1 p	Pyh Niittyalahti	2.5.	1 p	Pyh Niittyalahti
	"	1 p	Out Harmaasalo			
Tiltaltti	20.4.	1 p	Pyh Niittyalahti	22.4.	1 p	Eno Uimaharju
Sirittäjä	8.5.	1 p	Pyh Mulo	11.5.	2 p	Ilo Kesonsuo
				"	1 p	Toh Kaurila
				"	2 p	Vär Patsola
Harmaasieppo	15.5.	2 p	Pyh Mulo	16.5.	1	Lie Rantala
Kirjosieppo	30.4.	1 p	Out Keskusta	3.5.	1 p	Pol Martonvaara
				"	1 p	Pyh Hammaslahti
Rautiainen	12.4.	1 p	Joe Vehkalahti	18.4.	1 p	Joe Vehkalahti
Niittykirvinen	7.4.	1 m	Joe Vehkalahti	9.4.	1 p	Joe Linnunlahti
Metsäkirvinen	22.4.	1 p	Out Alavi	23.4.	1 p	Eno Uimaharju
				"	1 m	Toh Rantakylä
Lapinkirvinen	11.5.	1 m	Joe Siihtala			
	"	1 p	Eno Uimaharju			
Västaräkki	6.4.	2 p	Joe Vehkalahti	7.4.	1 m	Pyh Mulo
				"	1 p	Joe Penttilä

Keltavästäräkki	28.4.	1 p	Vär Uusikylä	2.5.	2 p	Out Sysmäjärvi
Tilhi	9.4.	1 m	Pyh Hammaslahti	1.5.	1 m	Eno Uimaharju
Pikkulepink.	13.5.	1 p	Pyh Mansikka-aho	16.5.	1 p	Joe Kulho
Kottarainen	14.3.	1 p	Pyh Mansikka-aho	15.3.	2 p	Joe Mutala
Viherpeippo	14.3.	2 p	Joe Sirkkala	15.3.	1 m	Out Sysmäjärvi
Tikli	27.3.	1 p	Out Sysmäjärvi	29.3.	2 p	Joe Linnunlahti
Vihervarpunen	12.4.	2 m	Joe Vehkalahti	18.4.	1 m	Joe Vehkalahti
Hemppo	16.3.	1 p	Pyh Reijola	23.3.	3 m	Pyh Mulo
				"	1 m	Kit Kiteenlahti
Urpiainen	16.3.	2 p	Out Sysmäjärvi	10.4.	2 m	Joe Hasanniemi
Peippo	23.3.	1 p	Toh Vepsä	24.3.	2 p	Toh Vepsä
	"	4 m	Out Sysmäjärvi			
Järripeippo	13.4.	4 p	Out Sysmäjärvi	19.4.	2 p	Joe Vehkalahti
Kultasirkku	7.6.	1 p	Vär Sääperinjärvi			
Peltosirkku	4.5.	1 p	Rää Oravilahti	5.5.	2 p	Joe Vehkalahti
Pohjansirkku	19.4.	1 m	Toh Musko			
	"	1 p	Joe Linnunlahti			
Pajusirkku	6.4.	1 p	Pyh Mulo	7.4.	1 p	Joe Vehkalahti
Lapinsirkku	25.3.	1 p	Pyh Mulo	6.4.	1 p	Joe Repokallio
Punavarpunen	10.5.	1 p	Eno Uimaharju	13.5.	1 p	Joe Niinivaara
				"	1 p	Joe Vehkalahti
Pulmunen	15.3.	1 m	Pyh Mulo	16.3.	60 p	Pyh Mulo

Päämuutto

Päämuuttotaulukkoon on kerätty havaintoja niistä lajeista, joista tässä numerossa ei ole erillisartikkelia.

Silkkiuikku	1.5.	180 p	Joe Kukkosensaari
	2.5.	100 p	Lip Heponiemi
Sinisorsa	23.4.	130 p	Joe Höyt.kanava
	26.4.	130 p	Lip Heponiemi
Tavi	2.5.	290 p	Lip Heponiemi
Jouhisorsa	26.4.	70 p	Out Sysmäjärvi
	"	yli 100 p	Toh Rantakylä
	2.5.	80 p	Lip Heponiemi
Haapana	2.5.	262 p	Out Sysmäjärvi
	"	180 p	Lip Heponiemi
Punasotka	2.5.	62 p	Lip Särkijärvi
Tukkasotka	1.5.	110 p	Joe Kukkosensaari
	2.5.	57 p	Lip Särkijärvi
Telkkä	26.4.	104 p	Out Sysmäjärvi
	"	84 p	Lip Heponiemi
Nokikana	2.5.	19 p	Out Sysmäjärvi
	"	15 p	Lip Heponiemi
Töyhtöhyppä	9.4.	114 m	Pyh Mulo
	17.4.	108 m	Pyh Mulo
	19.4.	100 m	Joe Iikseniitty
	"	yli 250 p	Vär Sääperinjärvi

Töyhtöhyppä	22.4.	177 m	Joe Höyt.kanava
Kapustarinta	6.5.	115 p	Lip Roukalahti
	9.5.	200 p	Pyh Reijola
	"	230 p	Kon Kotalahti
Taivaanvuohi	24.4.	19 p	Pyh Sintsinlampi
Mustaviklo	12.5.	10 p	Out Vuonos
Lapinsirri	13.5.	17 p	Joe Linnunlahti
	14.5.	15 p	Joe Linnunlahti
Suokukko	13.5.	yli 300 p	Kon Pitkäranta
	9.5.	87 m	Joe Ukonniemi
Selkälökki	24.4.	24 p	Out Sysmäjärvi
Naurulokki	24.4.	2000 p	Lip Heponiemi
Pikkulokki	11.5.	84 p	Out Vuonos
	14.5.	95 p	Out Vuonos
	"	100 p	Kon Pitkäranta
Sepelkyyhky	24.4.	80 p	Out Sysmäjärvi
Tervapääsky	2.6.	yli 300 p	Kon Pitkäranta
Urpiainen	24.4.	50 p	Joe Hasanniemi
	27.4.	100 m	Joe Utra
Fringilla sp.	24.4.	3000 p/m	Toh Peijonniemi
	25.4.	yli 500 p	Toh Vepsä
	"	yli 500 p	Toh Järventaus

Muuton päättyminen

Muuton päättymiseen on yhdistyksemme jäsenten taholla ruvettu entistä enemmän kiinnittämään huomiota, koska melkein lajista kuin lajista, mistä muuton päättymisen voi havaita, saatiin havainto seuraavaan taulukkoon.

Kuikka	25.5.	4 m	Joe Linnunlahti	24.5.	1 m	Pol Martonvaara
Kaakkuri	10.5.	3 p	Ilo Kesonsuo			
Silkkiuikku	20.5.	20 p	Toh Rantakylä			
Härkälintu	17.5.	21 p	Rää Piimälahti			
	"	3 p	Kon Pitkäranta			
Alli	21.5.	70 p	Joe Hasanniemi	20.5.	us. tuhat m	Joensuu
Pilkkasiipi	16.5.	4 p	Joe Ukonniemi			
Mustalintu	20.5.	21m + 9p	Joe Ukonnie.	17.5.	45m + 30p	Joe Kukkosens.
Uivelo	7.5.	1 p	Joe Kukkosens.	4.5.	1 p	Joe Kukkosensaari
Metsähanhi	16.5.	5 p	Kon Pitkäranta	14.5.	1 m	Eno Uimaharju
Sepelhanhi	27.5.	3 p	Eno Uimaharju			
Valkoposkihanhi	21.5.	2050 m	Eno Uimaharju	21.5.	910 m	Joe-Kon
				"	500 m	Pyh Kumpu
				"	650 m	Lip Roukalahti
Joutsen	77.6.	4 m	Out Vuonos	2.5.	1 m	Out Vuonos
Cygnus sp.	2.5.	3 m	Lip Heponiemi			
Hiirihaukka	20.5.	1 m	Toh Vepsä	11.5.	3 m	Ilo Kesonsuo
Piekana	11.5.	1 m	Ilo Kesonsuo	2.5.	1 m	Lip Lamminniemi

Buteo sp.	6.5.	1 m	Joe Mutala	4.5.	2 m	Rää Kirkonkylä
Varpushaukka	16.5.	1 m	Joe Ukonniemi	11.5.	3 m	Ilo Kesonsuo
Kanahaukka	4.5.	1 m	Toh Kangasvaara			
Mehiläishaukka	28.5.	1 m	Joe Lehmo	20.5.	1 m	Kon Pitkäranta
Ruskosuohaukka	13.5.	1 m	Kon Pitkäranta	11.5.	1	Out Vuonos
Sinisuohaukka	12.5.	1 p	Pyh Hammaslahti	10.5.	1 m	Ilo Kesonsuo
Kalasaäski	8.5.	1 m	Joe Ukonniemi			
Nuolihaukka	15.5.	1-2m	Rää Orivesi	12.5.	1 p	Pyh Mulo
Tuulihaukka	2.5.	1 m	Pyh Mulo			
Ampuhaukka	24.4.	1 p	Eno Uimaharju	22.4.	1 p	Lie Vuonisjärvi
Kurki	17.5.	6 m	Out Vuonos	16.5.	2 m	Joe Hasanniemi
Meriharakka	22.5.	1	Lie Kevätlahti	20.5.	15 m	Joe Linnunlahti
Töyhtöhyppä	20.5.	4 m	Joe Ukonniemi	19.5.	13 m	Pyh Mulo
Tylli	8.6.	2 p	Pyh Lähekorpi			
Pikkutylli	19.5.	1 m	Joe Ukonniemi			
Tundrakurmitsa	13.6.	1 p	Kon Pitkäranta	7.6.	1 p	Out Vuonos
Kapustarinta	14.5.	1 p	Pyh Reijola	12.5.	1 p	Kon Pitkäranta
				"	2 p	Joe Vehkalahti
Jänkäkurppa	16.5.	1 p	Rää Kivilampi			
Isokuovi	16.5.	2 m	Joe Linnunlahti	15.5.	5 m	Joe Linnunlahti
Pikkukuovi	9.5.	1 p	Joe Höyt.kanava	8.5.	1 m	Joe Höyt.kanava
Punakuiri	19.5.	3 p	Joe Ukonlahti			
Liro	2.6.	2 p	Out Vuonos	19.5.	1 m	Joe Ukonniemi
Punajalkaviklo	1.6.	1	Eno Ukkola	17.5.	1 p	Joe Linnunlahti
				"	1 p	Out Vuonos
Mustaviklo	20.5.	1 m	Joe Linnunlahti	16.5.	2 m	Joe Linnunlahti
Pikkusirri	2.6.	5 p	Out Vuonos			
Lapinsirri	29.5.	5 p	Out Sysmäjärvi	25.5.	5 p	Eno Uimaharju
Suosirri	3.6.	120 p	Kon Pitkäranta	1.6.	1 p	Kon Pitkäranta
Jänkäsirriäinen	2.6.	8 p	Kon Pitkäranta			
Suokukko	11.6.	6 p	Eno Uimaharju	7.6.	2 p	Out Vuonos
Vesipääsky	7.6.	4 p	Out Vuonos	3.6.	1 p	Eno Uimaharju
Uuttukyyhky	9.5.	2 m	Joe Utra			
	"	1 m	Joe Ukonniemi			
Kiuru	27.4.	3 m	Joe Linnunlahti	24.4.	9 m	Pyh Mulo
Tunturikiuru	30.4.	9 p	Joe Linnunlahti	29.4.	1	Lie Keskusta
Mustavaris	7.5.	6 p	Vär Sääperinjärvi	4.5.	2 p	Kit Päätye
				"	10 p	Vär Niirala
				"	3 p	Vär Sääperinjärvi
Sinirinta	11.5.	2 p	Eno Uimaharju			
	"	1 p	Joe Höyt.kanava			
Metsäkirvinen	16.5.	1 m	Pyh Mulo	13.5.	1 m	Pyh Mulo
Lapinkirvinen	29.5.	2 p	Out Vuonos	21.5.	1 m	Kon Pitkäranta
Lapinharakka	30.4.	1 p	Kon Iksenniitty	21.4.	1 p	Joe Utrankanava
Vihervarpunen	27.4.	3 m	Joe Lehmo			
	"	1 m	Joe Utra			

Urpiainen	27.4.	180 m	Joe Utra		
Peippo	1.5.	78 m	Joe Kukkosensaari		
Pohjansirkku	4.5.	1 p	Lie Petroniemi	2.5.	4 m Pyh Niittylahti
Lapinsirkku	10.5.	1 p	Ilo Juurikkasuo	8.5.	1 p Pyh Mulo
				"	14 p Joe Ukonlahti
Pulmunen	24.4.	1+1 m	Joe Vehkalahti	23.4.	1 p Joe Linnunlahti

KEVÄÄN 1975 PETOLINNUT

Matti Kapanen

Petolintukaavakkeen palautti ilahduttavasti peräti 14 havainnoitsijaa. Havainnot tulivat suunnilleen samoilta alueilta kuin edellisenäkin keväänä, siis Joensuusta ja sen lähiympäristöstä sekä Uimaharjun ja Tohmajärven seuduilta, mutta myös muualta saatiin melko paljon täydentäviä havaintoja. Edelliseen kevääseen verrattuna muuttajamäärät pysyivät useimpien lajien kohdalla pääpiirteittäin samansuuruisina. Selvän poikkeuksen tekivät Buteot, jotka yllättivät runsaudellaan. Hiirihaukkoja näkyi peräti kolme kertaa edelliskevättä runsaammin, samoin piekanamäärä oli selvästi suurempi. Niinpä kevään Buteo-summaksi tulikin 790, edellisenä keväänä n. 400.

Kevään Buteo-muutto käynnistyi 6.4. Tällöin muutti sekä Tohmajärvellä että Joensuussa kaksi hiirihaukkaa. Seuraavat havainnot tehtiin 9.4., jolloin Joensuussa havaittiin kaksi muuttavaa piekanaa ja yksi Buteo sp. ja Outokummussa yksi hiirihaukka. Muutto jatkui kuitenkin useiden päivien ajan verraten niukkana. 15.4. oli ensimmäinen hieman vilkkaampi muuttopäivä, jolloin mm. Joensuun Hasanniemessä laskettiin 14 piekanaa ja 8 Buteo sp:tä. Jälleen seurasi muutaman päivän hiljaisempi kausi ja 19.4. muutto oli jälleen vilkasta; koko alueella 32 hiirihaukkaa, 25 piekanaa ja 44 Buteo sp:tä. Parhaita paikkoja tuolloin olivat Joensuun Iiksenniitty 8+8+15 ja Lehmonniitty 8+4+8. 24.4. tuli koko alueella havaittujen määräksi 13 hiirihaukkaa, 18 piekanaa ja peräti 65 Buteo sp:tä, näistä mm. Uimaharjussa 5+4+36. Seuraavana päivänä muutto oli lähes täysin lamassa, mutta 26.4. se repesi jälleen, jolloin summattiin 28 hiirihaukkaa, 37 piekanaa ja 37 Buteo sp:tä. 27.4. olikin kevään yhteishavainnointipäivä ja myös selvä Buteo-muuton huippupäivä, sillä tuolloin muutti kaikkiaan 78 hiirihaukkaa, 36 piekanaa ja 57 Buteo sp:tä. Tämän jälkeen muutto alkoikin lopahtaa varsin selvästi ja vain vapun tienoilla tapahtui pientä loppupiristymistä. 30.4. muutti 8+10+16 Buteota ja vappupäivänä vastaavat lukemat olivat 14+8+25. 2.5. oli myös kohtalainen muuttopäivä, jolloin rippeinä havaittiin vielä 7 hiirihaukkaa, 6 piekanaa ja 16 Buteo sp:tä. Viimeiset muuttajat olivat 11.5. Kesonsuolla nähty piekana ja 20.5. Tohmajärvellä selvästi pohjoiseen

matkannut hiirihaukka.

Mehiläishaukkojen muutto oli perinteisen niukkaa tai pikemminkin mitätöntä. Ensimmäiset muuttajat havaittiin 15.5. sekä Uimaharjussa että Liperissä. Kevään loppusumma 8 määritettyä ja 4 Buzzardia ei anna aihetta enempiin kommentteihin.

Varpushaukan muuton alun toteamista vaikeuttivat jälleen muutamat talvehtineet linnut. Muuttoa alkoi ilmeisesti tapahtua ainakin huhtikuun ensimmäisen viikon jälkeen, jolloin mm. 9.4. nähtiin Joensuun Linnunlahdella yksi lintu matkalla NW. Selvää vilkastumista tapahtui kuun puolivälin jälkeen, sillä esim. 17.4. havaittiin Joensuussa yhteensä 5 yks., joista useimmat muuttavia, lisäksi todettiin Pyhäselän Niitty-
lahdessa 2 muuttamassa NE. 27.4. oli myös hyvä varpushaukkapäivä, sillä tuolloin koko alueella laskettiin yhteensä 32 lintua. Parhaita paikkoja olivat Outokummun Sysmäjärvi 7, Kontiolahden Lehmon harju 6, Lehmonniitty 6, Utra 5 ja Niittylahti 4 yks.. 1.5. tuli koko alueen summaksi 11 yks., jonka jälkeen muutto selvästi väheni.

Sinisuohaukkojen muutto oli tasaisen niukkaa koko kevään ajan. Ensimmäinen liihottelija havaittiin 9.4. Joensuun Linnunlahdella. Tämän jälkeen niitä näkyikin useina päivinä 1-2 yks.. Parhaita päiviä olivat 27.4. yhteensä 5 ja 29.4. 6 yksilöä. Viimeisiä havaittuja olivat 12.5. Pyhäselän Lähekorvessa 1 koiras, 13.5. lähtien Kontiolahden Pitkärännassa usein näyttäytynyt pari (pesiviä?) ja 24.5. Polvijärven Martonvaarassa 1 naaras NE.

Ruskosuohaukasta tuli havaintoja saman verran kuin edellisenä keväänä. Muutto alkoi 19.4., jolloin Pyhäselän Niitty-
lahdessa muutti 1 koiras N klo 09.20 ja mahdollisesti sama lintu Joensuun Höytiäisen kanavalla NW klo 09.50.

Kalasääskestä ilmoitettiin lähes 30 havaintoa, joista vain puolet koski selvästi muuttavia lintuja. Ensimmäinen näyttäytyi 21.4. Tohmajärven Rantakylässä. 27.4. laskettiin koko alueella yhteensä 6 muuttajaa, joista puolet Pyhäselän Niitty-
lahdessa.

Nuolihaukkojen muutto alkoi selvästi normaalia aikaisemmin. Tavallises-
tihan laji näillä seuduilla on toukokuun saapujia, mutta tänä keväänä tehtiin useita havaintoja myös huhtikuun loppupuolella. Ensimmäinen yksilö nähtiin 22.4. Höytiäisen kanavalla matkalla pohjoiseen ja seuraava jo 24.4. Outokummun Alavissa. 26.4. havaittiin Joensuun Kukkosen-
saarella 1 yks. ja seuraavana päivänä Utrassa kaksi lintua. Vaikka nuolihaukkoja ilmoitettiinkin lähes 20, oli niistä selvästi muuttavia vain vajaa puolet.

Ampuhaukkoja todettiin yli 30, mutta muuton alun määrittämisestä vaikeuttivat nytkin talvehtineet linnut, joita lienee ollut useita yksilöitä. Lintuja näkyi maaliskuun loppupuolelta toukokuun alkuun asti useina päivinä 1-3 yks., joista selvästi muuttolennessa vain muutama.

Tuulihaukkojen määrässä tapahtui ilahduttavasti selvää nousua edelliseen kevääseen verrattuna. Ensimmäinen havainto tehtiin 6.4. Pyhäselän Mulossa. Huhtikuun puolivälistä lähtien tuulihaukkoja näkyi lähes päivittäin 1-2 yks. eri puolilla maakuntaa. Selvästi muutolla olleita nähtiin n. 15, loput joko paikallisia tai muutolla pysähtyneitä saalistelijoita. Viimeiset muuttajat olivat 2.5. Liperin Heponiemessä 1 NW ja Pyhäselän Niittylahdessa 1 NE.

Kevään 1975 petolintusummat

Kotka	6
Hiirihaukka	244
Piekana	206
Buteo sp.	341
Varpushaukka	121
Kanahaukka	27
Accipiter sp.	27
Haarahaukka	2
Milvus sp.	2
Mehiläishaukka	8
Buzzard	4
Merikotka	2
Ruskosuohaukka	6
Sinisuohaukka	43 (25k +18n)
Circus sp.	2
Kalasääski	28
Nuolihaukka	18
Muuttohaukka	4
Muutto/tunturihaukka	1
Ampuhaukka	32
Tuulihaukka	55
<u>Falco sp.</u>	<u>20</u>
Yhteensä	1199 yks.

KEVÄÄN 1975 ISOT LINNUT

Juha Eronen

Isojen lintujen katsausta varten sain käyttööni 16 retkeilijän havainnot. Tässä yhteenvedossa Joensuun retkeilyaluetta on hieman laajennettu edellisestä keväästä; mukaan on otettu Kontiolahden Pitkärannan ja Pyhäselän Niittylahden alueet. Kirjoituksessa suluisissa mainittu 'maakunta'

tarkoittaa havaintoja ilman Joensuuta, sen sijaan alueen 19 havainnoissa on mukana sekä Joensuu että maakunta.

ANSER-HANHET

Kevään runsaan hanhimuuton aloitti 11.4. Vehkalahdessa levähtänyt Anser sp.. Ensimmäinen tunnistettu metsähanhi matkasi 16.4. Hasanniemessä NE/N. 18.4. jälkeen hanhia nähtiin päivittäin aina toukokuun 11. päivään asti. Muutto vilkastui huomattavasti huhtikuun viimeisellä viikolla. Niinpä muuton ensimmäinen laimea huippu oli 23-24.4.. 27.4. nähtiin Joensuussa 153 yks. ja koko alueella 19 yhteensä 359 yks.. Seuraavan kerran päiväsomma nousi yli 100 yks:n 30.4.; 109 yks. (alue 19: 134 yks.). Yllättäen vasta 7-11.5. olivat kevään parhaat hanhipäivät - yhteensä 631 yks. (19: 905 yks.). 8.5. muutto oli vilkkainta; 357 yks. (19: 438 yks.). Tällöin joukossa oli mahdollisesti tundrahamia, mitä olettamusta puoltaa monet 8.5. jälkeen tehdyt havainnot paikallisista yksilöistä. Viimeinen havainto 17.5. 9 NE Ukonniemessä. Suurin parvi n. 80 yks. Ukonniemessä 8.5.. Keskimääräinen parvikoko Joensuussa havaituissa hanhissa 10,4 yksilöä, vuonna 1974 vastaavasti 6,2 yks.. Koko kevään aikana nähtiin yhteensä 1225 muuttavaa hanhea 118 parvessa, joista tunnistettuja metsähanhia 416 yks. 45 parvessa (vastaavasti alue 19: yhteensä 2052 yks./974 metsähanhea, mukana paikalliset).

KURJET

Ensimmäinen kurki nähtiin 11.4. Linnunlahdella. Seuraavana päivänä havaittiin Kulhossa 2 paikallista yksilöä. 16-23.4. välisenä aikana nähtiin 1-21 yks. päivittäin. Muuton huippupäivät 24.4. 25 yks., 26.4. 32 yks., 27.4. 107 yks. ja 30.4. 58 yks. (maakunta: 24.4. 62 yks., 27.4. 100 yks. ja 1.5. 63 yks.). Toukokuun alussa muutto oli täysin pysähtynyt. Kuun puolivälissä nähtiin vielä joitakin muuttavia; 20.5. Joensuussa muuttanut kurki jäi kevään viimeiseksi. Suurin parvi 20 yks. NW 26.4. Vehkalahdessa. Keskimääräinen parvikoko oli 3,5 yks. (ks. taulukko 1.). Kevään yhteissomma 292 yks. 84 parvessa (19: 640 yks.).

Yks.määrä parvessa		1-2	3-9	yli 9
Parvien osuus	1973	64 % (45)	31 % (22)	4 % (3)
kokonaismäärästä	1974	46 % (60)	47 % (62)	7 % (10)
	1975	61 % (51)	32 % (27)	7 % (6)

Taulukko 1. Kurkiparvi koon vertailua kolmelta perättäiseltä keväältä. Suluissa parvien lukumäärä. Keväällä 1975 parvikoko on ollut miltei kevättä 1973 vastaava, joskin yli 9 yks. parvia on hieman enemmän.

JOUTSENET

Muuton aloittivat 31.3. Uimaharjussa nähdyt 2 paikallista joutsenta. Seuraavat havainnot 5.4. 3 yks. NE Kulhossa ja 9.4. 3 yks. N Uimaharjussa. Miltei kaikki havainnot ajoittuvat huhtikuun puolivälin ja toukokuun alun välille. Muuton huippu 27.4. - 25 yks. (19: 50 yks.). Viimeinen havainto 17.5. 4 muuttavaa Lieksan Petroniemessä. Loppusumma 60 yks. 19 parvessa.

	1973	1974	1975
metsähanhi	216/30	350/55	416/45
hanhi sp.	186/36	273/45	809/73
hanhet yht.	402/66	623/100	1225/118
kurki	221/70	532/132	292/84
joutsen	68/12	87/23	60/19

Taulukko. Keväiden 1973-75 isojen lintujen summat (yks./parvia) Joensuun retkeilyalueella.

KEVÄÄN 1975 ARKTIINEN MUUTTO

Jouni Pursiainen

KUIKKA JA KAAKKURI

poikkeuksellisen vaisu muutto alkoi jo huhtikuussa (26.4., 30.4.) päiväsommien pysyessä pieninä. Yli kymmenen yksilön päästiin ensi kerran 8.5., jolloin muutti 7 kuikkaa ja 5 sp:tä. Muutto ei kuitenkaan piristynyt ja edelleen näkyi vain muutamia lintuja päivässä. Gavioiden vähäisyyttä kuvastavat myös huippupäivien muuttajat. 20.5. 1 kuikka ja 55 sp:tä ja parin päivän tauon jälkeen 24.5. 31 sp:tä. Kevään viimeiset gaviat, 4 kuikkaa, räpiköivät NW 25.5. Kaakkureita näkyi tavalliseen tapaan vähälukuisesti: 3 havaintoa yhteensä kuudesta paikallisesta linnusta. Loppusumma oli vaatimaton 174, joista tunnistettiin 38 kuikkaa sekä em. kuusi kaakkuria.

HANHET

Arktiset hanhet muuttivat kevään 1973 malliin runsaslukuisina. Valkoposkiahania jopa tunnistettiin enemmän. Sepelhanhesta tehtiin kaksi havaintoa, jotka samalla olivat ensimmäinen ja viimeinen Branta-havainto: 10.5. Ilomantsi Kesonsuo 30 N sekä 27.5. Eno Uimaharju 3 p. Ensimmäiset 100 "valkoposkea" nähtiin 16.5. Tohmajärvellä. Muutto piristyi jo seuraavana päivänä, jolloin muutti 316 valkoposkea ja 409 hanhi sp:tä, tosin laajalla alueella Outokummusta Pyhäselkään. Tämä antoi aiheen odotella vilkkaampaa muuttoa ja toiveet toteutuivatkin 20.5., päiväsaaliin ollessa 3480 valkoposkea ja 1210 hanhi sp:tä. Liperin Ruokolahdella havaittiin päivän suurin parvi 650 yks. Parvia muutteli melko tasaisesti aamusta myöhään iltapäi-

välle, vilkkaimman vaiheen osuessa päivän kuumimpiin hetkiin klo yhden jälkeen. Seuraavana päivänä muutto jatkui voimakkaana. Parvia tosin nähtiin vain kuusi, mutta yksi oli sitäkin "rautaisempi": Enon Uimaharjussa 2000 valkoposkihanhea N. Tämän vuoksi päiväsummakin oli melkoinen: 2300 valkoposkea ja 9 hanhi sp:tä. Kevään hanhisummaksi tuli 7900 joista tunnistettuja valkoposkia 6200. Samoin kuin pari vuotta aiemmin ei ainoatakaan varmaa sepelhanhea nähty päämuuton aikana. Toukokuun alkupuoliskolla näkyi myös tundrahamhia enemmän kuin koskaan aikaisemmin keväällä. Eniten havaintoja kertyi Kontioniemen Pitkärännasta, jossa lepäili 8.-17.5. 1-8 yksilöä. Näiden lisäksi laji tavattiin viidesti: 1.5. Eno Uimaharju 1 p, 8.5. Pyhäselän Mulossa 1 m, 10.5. Ilomantsi Kesonsuo 3 p, 12.5. Joensuu Ukonniemi 2 m ja 14.5. Liperi Heponiemi 1 p. Samoihin aikoihin tundrahamhien kanssa todettiin myös vilkasta Anser-hanhien liikehdintää osin suurissa, jopa 80 yks:n parvissa (ks. isot linnut).

VESILINNUT

Vesilinnut muuttivat tänä vuonna hyvien säiden ansiosta todella runsaina, muodostaen näin vastakohdan edelliskevään vähäiselle muutolle. Määrällisesti jopa huippukevään 1973 summat jäivät jälkeksi. Ensimmäiset allit ja mustalinnut näyttäytyivät jo huhti-toukokuun vaihteessa ja vilkasta muuttota todettiin jo 11.5., jolloin näkyi 4390 allia, 400 mustalintua ja 135 pilkkasiipeä vain 570 linnun jäädessä tunnistamatta. Lähes kaikki allit havaittiin iltatunteina Joensuun Ukonniemessä. Ryntäystä seurasi lyhyt tauko, mutta piristymistä tapahtui jälleen 15.5. jolloin näkyi yhteensä 900 vesiäistä, pääosaksi alleja. Muutto voimistui edelleen 16.5.: summa 1700, josta alleja 1200. Selvä huippuvaihe osui 17.-20.5., tällöin rynnisti n. 29000 vesilintua, joista alleja 18000, mustalintuja 600 ja pilkkasiipiä 4, 11000 vesiäisen jatkaessa matkaansa tuntemattomina. Huippupäivänä 17.5. näkyi n. 10000 allia, mutta mustalintuja vain 4. Toukokuun lopun pakkasten tultua muutto lopahti täysin: 21.5. näkyi vielä 330 allia ja 160 vesiäistä, joita seuraavana päivänä, muuton päättyessä, muutti enää 60. Kevään yhteissummaksi tuli huikeat 38000, joista alleja valtaosa 24000, mustalintuja 1300 ja pilkkasiipiä 143. Summissa ovat mukana myös paikalliset parvet. Jonkin verran samoja parvia on voinut livahtaa mukaan poistamisyrityksistä huolimatta.

Lapasotka havaittiin 26.4.-13.5. neljästi, yhteensä 9 yks.

KAHLAAJAT

Päämuutto jäi useilta kahlaajalajeilta kesäkuulle toukokuun kylmän jakson seurauksena. Parhaista paikoista mainittakoon Vuonos ja Sysmäjärvi Outokummussa sekä Pitkäranta Kontiolahdella.

Yksi kevään ilonaiheista oli meriharakan runsas esiintyminen. Etuili-

jat näyttäytyivät jo huhtikuun lopulla, mutta pääjoukkoja saatiin odottaa toukokuun puoleenväliin. Ensimmäinen parvi, 55 yks., kierteli 7.5. Joensuun Ukonlahdella, missä kevään aikana nähtiin yht. 170 meriharakkaa, etupäässä kierteleviä lintuja. Joensuun Linnunlahdelta saatiin myös muutama parvihavainto. Muuton päätti 22.5. Lieksan Kevätlahdella nähty lintu. Yhteensä tavattiin 233 meriharakkaa. Tyllejä näkyi myös melko paljon. Toukokuussa havainnot tosin koskivat yksinäisiä lintuja tai pikkuparvia lukuun ottamatta 29.5., jolloin Sysmäjärvellä 14 p. Päämuutto osui kesäkuun alkuun. Seuraavassa suurimpia määriä: 1.-4.6. Pitkäranta 10 p, 6.6. Sysmäjärvi 28 p, 7.6. Vuonos 7 p ja 13.6. 10 p Pitkärannassa jossa muutama tylli oleskeli läpi kesän. Tundrakurmitsa nähtiin 11.5.-13.6. kymmenisen kertaa 1-3 yks:n parvis-
sa. Havainnoista vain kaksi toukokuussa. Karikukko ei näyttäytynyt tänä keväänä lainkaan ja odotetut punakuiritkin loistivat poissaolollaan, sillä lajista tehtiin vain kolme havaintoa, suurimmassa parvessa ollen peräti kolme yksilöä. Punajalkaviklosta saatiin n. 15 havaintoa ajalta 24.4.-12.6. suurimmat parvet 2 ja 3 yksilöä. Samaan tapaan pieninä määrinä esiintyi mustaviklokin 2.5.-17.5. Poikkeuksena 14.5., jolloin Tohmajärven Rantakylässä 6 p. Suosirri aloitti muuttonsa 11.5., mutta parvia todettiin vasta 29.5., jolloin Vuonoksessa 12 p. ja Sysmäjärvellä 20 p. Huipun tapaisena 120 yksilön parvi 3.6. Pitkärannassa, jossa seuraavana päivänä, muuton päätteeksi, piiperteli yksinäinen suosirri. Kevään kokonaismääräksi tuli n. 170 suosirriä. Pikkusirrejä nähtiin kevään aikana vain kaksi, kun taas lapinsirri oli melko runsas. Laji viihtyi parhaiten Linnunlahdella, josta seuraavat määrät: 11.5. 6 p, 12.5. 9 p, 13.5. 7 p, 14.5. 15 p, 15.5. 11 p, 16.5. 8 p, 17.5. 5 p, 19.5. 13 p, 20.5. 9 p ja 21.5. 2 p. Muualla määrät vaihtelivat 1-5 yks. Jänkäsirriäisiä havaittiin lyhyenä muuttoaikana 29.5.-3.6. yhteensä 26. Suurimmat parvet 12 ja 8 yksilöä. Ensimmäinen vesipääsky näyttäytyi 20.5. Pitkärannassa. Suurimmat määrät saatiin kuitenkin Vuonoksesta, jossa 29.5. 2 p, 2.6. peräti 31 p ja lopuksi 7.6. 4 p. Vesipääskyjä näkyi yhteensä 41 kevään aikana. Kihumuutto oli aivan olematonta: merikihuja muutti 20-21.5. yht. 4 NE Joensuussa, eikä leveäpyrstökihuja nähty lainkaan. Myös lapintiiroja näkyi edellisvuotista vähemmän, sillä lajista tehtiin vain kaksi havaintoa: 25.5. Joensuu Höytiäisenkanava 1 p ja 6.6. Kontiolahti Pitkäranta 2 p.

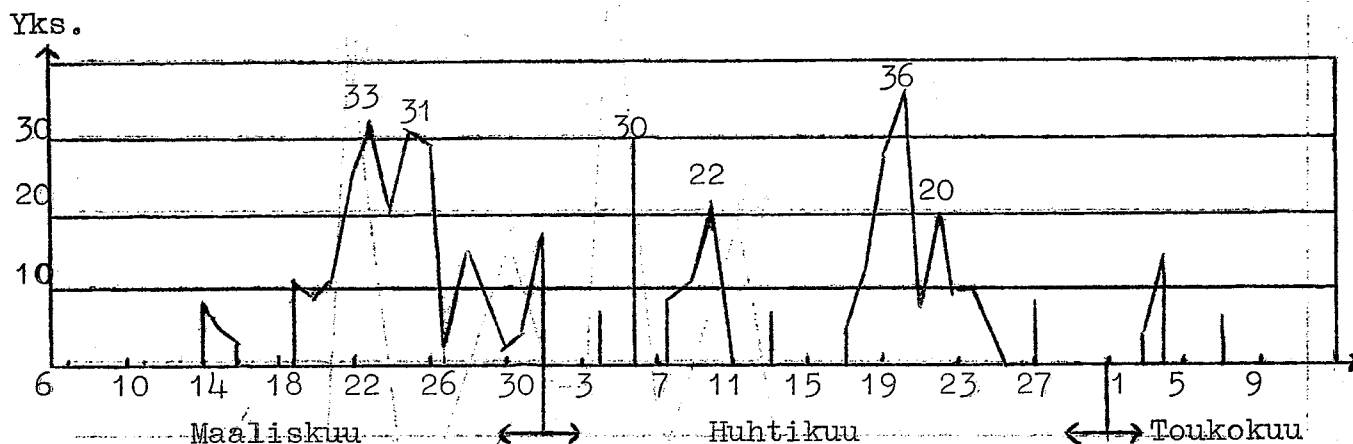
MUSTAVARIKSET, LAPINSIRKUT JA PULMuset KEVÄÄLLÄ 1975

Paavo Liimatta

Keväällä 1975 tavattiin yhdistyksemme toiminta-alueella lähinnä Joensuussa ja lähiympäristössä poikkeuksellisen paljon mustavarikseja, lapinsirkkuja ja pulmusia. Niinpä katsottiin aiheelliseksi koota yhteen kaikki kevään havainnot em. lajeista. Liekö tieto erillisartikkelin laatimisesta mennyt huonosti perille, koska vain seuraavat lintumiehet palauttivat kaikki havaintonsa: Tuomo Eronen, Juhani Hyttinen, Arto Juvonen, Kari Koskela, Kimmo Koskela, Matti Kapanen, Paavo Liimatta, Tapani Missonen ja Jouni Pursiainen. Lisäksi on havaintoja otettu jäsenten lähettämiltä kevätmuuttokaavakkeilta, joissa on vain muuton alkamis- ja päättymishavainnot.

MUSTAVARIS

Ensimmäinen havainto tehtiin 7.3. yhdestä yksilöstä Outokummun Kalattomalla, ja seuraava myös Outokummussa 11.3. 1 yks. keskustassa. Joensuun ensimmäiset nähtiin 14.3. Mutalassa, 7 yks. 19.3. oli Mutalassa jo 11 paikallista. Selvä huippujakso oli 22-26.3., jolloin päivittäin nähtiin yhteensä 21 - 33 yks. ympäri maakuntaa (ks. kuva 1). Suurin paikallinen parvi 26 yks. oli 25.3. Pyhäselän Reijolassa (JP). Tämän jälkeen yksilömäärät putosivat, joskin huhtikuun puolella joi-nakin päivinä tavattiin yli 20 yks., 20.4. peräti kevään suurin päiväsomma 36 yks. Viimeiset yksilöt havaittiin toukokuun alussa: 4.5. 13 yks. Värtsilässä ja 2 yks. Kiteen Päätyessä ja 7.5. viimeiset 6 yks. Värtsilän Sääperissä. Päiväsommista kertyy kevään summaksi 490 yks., joista tosin monet yksilöt lienee laskettu vakiopaikoilla useampaan kertaan.

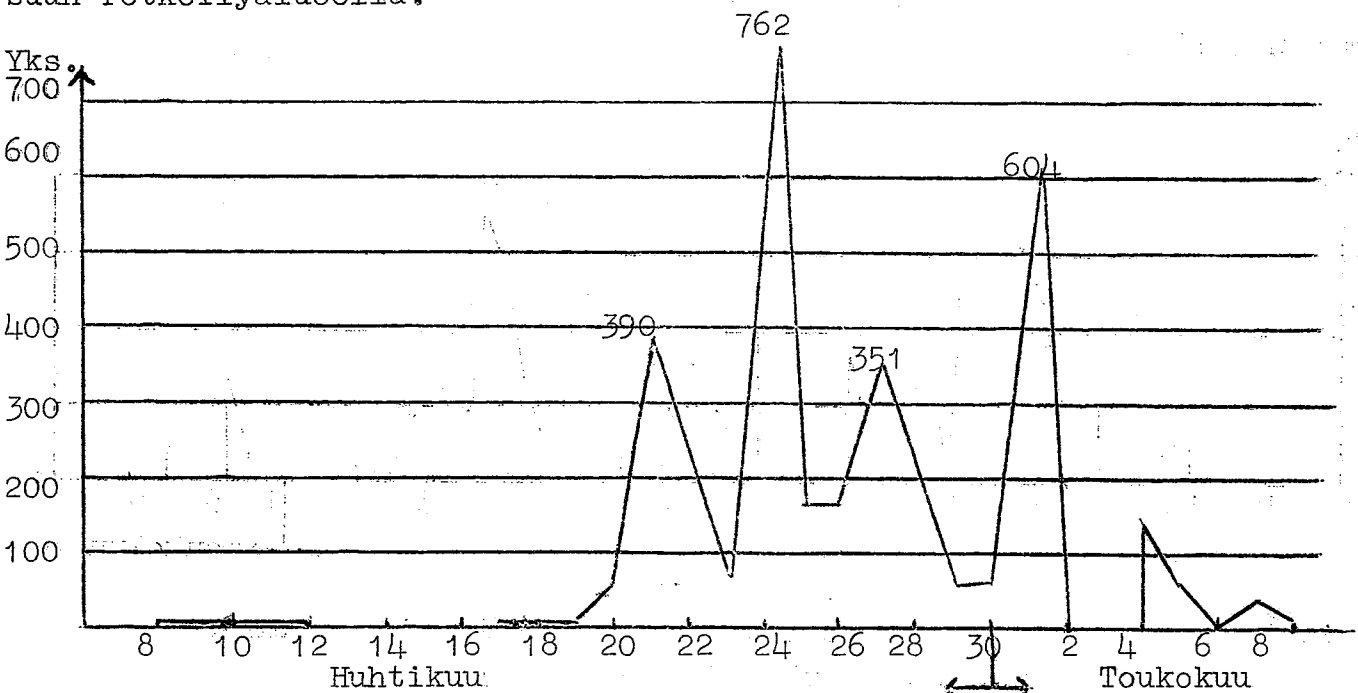
Kuva 1. Mustavariksen (*Corvus frugilegus*) päivittäiset summat Pohjois-Karjalassa keväällä 1975.

LAPINSIRKKU

Jo 25.3. nähtiin yksi lapinsirkku Pyhäselän Mulossa. Seuraava havainto tehtiin 6.4. yhdestä yksilöstä Joensuun Repokalliolla. 8.4. lähtien saatiin päivittäin havaintoja muutamista yksilöistä lukuunottamatta jaksoa 13-16.4., jona aikana lajia ei tavattu. Varsinainen muutto alkoi 20.4., jolloin tavattiin 48 yks., seuraavana päivänä jo 390 yks. ja huippulukema 24.4. 762 yks.. Muutto jatkui vilkkaana toukokuun ensimmäiselle viikolle saakka, 1.5. tavattiin vielä 604 yks. ja 4.5. viimeisen kerran yli 100 yks.. Päämuutosta kannattaa mainita seuraavat havainnot:

- 21.4. 100 p Lip Rauvanlahti (PL)
- 230 p Joe Vehkalahti (J. Eronen)
- 24.4. 422 m + 3 p Out Sysmäjärvi (MK&PL)
- 43 m + 200 p Pyh Mulo (JP)
- 102 m Joe Höyt.kanava (MK)
- 25.4. 160 p Pyh Mansikka-aho - Reijola (JP)
- 26.4. 100 p Joe Vehkalahti (H. Päivinen)
- 27.4. 341 m Joe - Kon Lehmo (JH&MK)
- 28.4. 140 p Pyh Mansikka-aho - Reijola - Mulo (JP)
- 1.5. 239 m + 15 p Joe Lehmo - Linnunlahti (JH)
- 100 m + 70 p Pyh Salonniemi - Niittyalahti (JP)
- 4.5. 100 p Rää Oravilahti (JP)

Viimeiset havainnot olivat 8.5. 14 p Joensuun Linnunlahdella ja 1 p Pyhäselän Mulossa sekä 10.5. 1 p Ilomantsin Juurikkasuolla. Yhteensä kevään aikana tavattiin 3406 lapinsirkkua, joista valtaosa Joensuun retkeilyalueella.

Kuva 2. Lapinsirkun (*Calcarius lapponicus*) päivittäiset summat Pohjois-Karjalassa keväällä 1975.

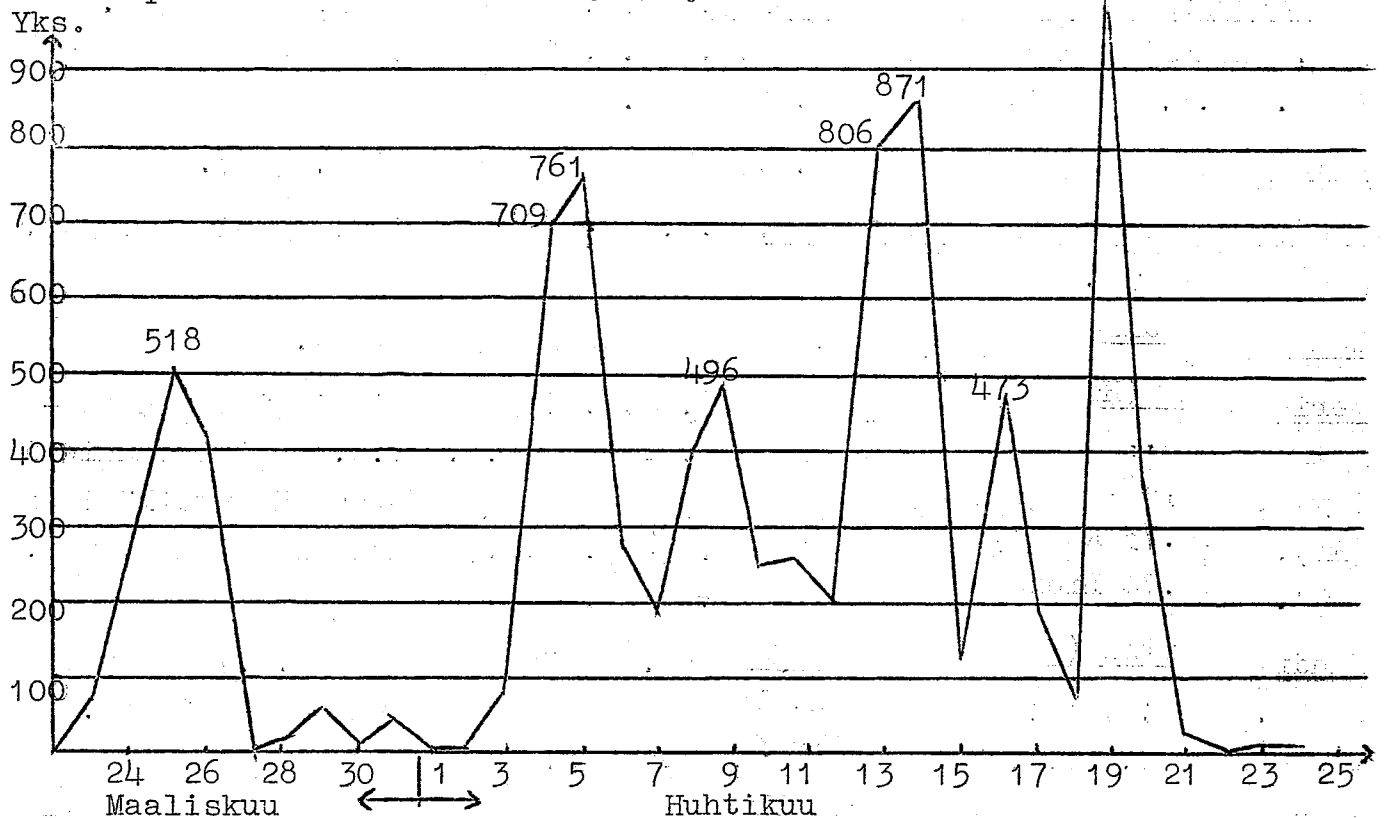
PULMUNEN

Pulmunenähtiin ensi kerran Pyhäselän Mulossa 15.3., ja 16.3. jo 60 yks. samassa paikassa. Sitten muutossa seurasi viikon tauko. 23.3. tavattiin yhteensä 79 yks. koko yhdistyksen alueella ja 24-26.3. päivittäin 360-520 yks.. Tämän jälkeen oli taas viikko hiljaista, vain pieniä parvia nähtiin. Muutto voimistui jälleen 4.4., jolloin koko yhdistyksen alueella tavattiin 709 yks.. Tästä pulmuseen muutto jatkui tasaisen vilkkaana aina huhtikuun 20. päivän tienoille asti. Päivittäiset summat vaihtelivat sadasta lähes tuhanteen yksilöön. Huippupäiviä olivat 5.4. 761 yks., 13.4. 806 yks., 14.4. 871 yks. ja 19.4. korkein summa 986 yks.. Suurparvia ja huomattavaa muuttoa paikallisesti tavattiin seuraavasti:

- 26.3. 400 kiertel. Pyhäselkä (JP)
- 4.4. 116 p + 110 m Joensuu (useat)
353 p + 86 m Pyhäselkä (JP)
- 5.4. yli 750 Pyhäselkä (JP)
- 8.4. 310 p Joensuu Kettuvaara (KaK)
- 13.4. yli 500 p Liperi Heponiemi (PL)
300 p Pyhäselkä (JP)
- 14.4. 121 m + 450 p Joensuu Linnunlahti ja Iiksenniitty (TM ja KiK)
300 p Pyhäselkä (JP)
- 19.4. 500 p Outokumpu Alavi (AJ)

Viimeiset pulmuset tavattiin Joensuun Vehkalahdella 24.4. 1 + 1 m.

Kevään pulmussummaksi saatiin 9046 yks..

Kuva 3. Pulmuseen (Plectrophenax nivalis) päivittäiset summat Pohjois-Karjalassa keväällä 1975.

LINTUHAVAINTOJA LIEKSASTA VV. 1971-74

Esko Lappi

Seuraavassa merkittävimmät lintuharvinaisuudet, erikoisimmat havainnot talvilinnuista, osa arktika-ryhmään kuuluvia muuttohavaintoja ja eräitä muita merkittäviä lajihavaintoja Lieksasta vuosilta 1971-74, joita ei ole aiemmin missään julkaistu.

Härkälintu (Podiceps griseigena). 15.11.72 Viekin kk:n ja Savolanvaaran väliseltä maantieltä otettiin talteen nuori yksilö, joka vajaa viikko myöhemmin laskettiin takaisin vapauteen Lieksanjokeen (AH, EL).

Merimetso (Phalacrocorax carbo). 16.9.73 Pielinen, Kaisku, Orikallio 2 yks. (EL). 1.9.74 Pielinen, Suurselältä 1 yks. lentoon (EL).

Pilkkasiipi (Melanitta fusca). 2.12.72 Lieksanjoki, Ort.kirkon kohdalla naaraspukuinen yksilö, joka oleskellut joessa ainakin 20.11. lähtien (EL, KL).

Tukkakoskelo (Mergus serrator). 26.11.72 Varpanen, Särkkälän talon läheltä otettu hangelta kiinni nuori yksilö, joka laskettiin lentoon seuraavana päivänä Lieksankosken alakanavalla (AH, EL).

Tundrahanhi (Anser albifrons). 23.5.71 Pankakoski, Reposuo 6 yks. (EL).

Kiljuhanhi (Anser erythropus). 11.5.72 Pankakoski, Reposuo 2 yks. n. 25 yks. metsähanhiparvessa (EL).

Sepelhanhi (Branta bernicla). 12.5.74 Sorsalan yli 19 yks. E (JH).

Valkoposkianhi (Branta leucopsis). 20.5.71 Pankakoski, Reposuo n. 45 yks. ruokailemassa suolla (KA ym.). 24.5.71 16 yks. samassa paikassa (EL). 23.5.72 Timitranniemi n. 130 yks. (AH).

Kotka (Aquila chrysaetos). 13.1.74 Rantalan yllä 1 yks. (JH).

Liejukana (Gallinula chloropus). 8.5.72 Lieksanjoki, Iljanniemi 1 yks. kuollut (KL ym.).

Nokikana (Fulica atra). 29.4.74 Lieksanjoki 1 yks. (JK).

Meriharakka (Haematopus ostralegus). 5.5.71 Kaupunginniemi sulan reu-
nalla 1 yks., joka paikalla vielä 9.5. (EL ym.). 11.5.72 Timitranniemi
1 yks. (AH, JH, KL). 21.5.73 Pielinen, Siikasaaret S-päässä kivellä 1 yks.
(EL). 29.5.73 Kelvä, Saksala 1 yks. (JA). 9.5.74 Lieksanjokisuu 3 yks.
(JH). 11.5.74 Lieksanjokisuu 2 yks. (AH).

Tundrakurmitsa (Pluvialis squatarola). Keväthavainnot 29.5.72 Rantala
2 yks. (KL). 25.5.74 Pielinen, Vaarapahtaat Kummelinluodolta 1 yks.
lentoon (EL). 29.5.74 Sarkkila 3 yks. (JK).

Keräkurmitsa (Eudromias morinellus). 26.5.74 Lamminkylä, Vänskän niityt
5 yks. (JK).

- Karikukko (Arenaria interpres). 25.6.71 Pielinen, Vaarapahtaat, Kummeliluodolta 1 yks. lentoon. Hieman myöhemmin sama tai toinen yksilö 3 km:n päässä edellisestä Siikasaarenluodoilla (EL). 20.5.74 Kevätlahti 3-4 yks. (JK, KL). 22.5.74 Kevätlahti 3 yks. ja 25.5. 2 yks. (JK).
- Heinäkurppa (Capella media). 4.10.72 Kevätlahti 2 yks. lentoon läheltä vesirajaa matalasta saraikosta. Laiska lentotapa, selän ja siipien raitakuviointi silmiinpistävä. 5.10. sain ajetuksi lentoon 1 yksilön (EL). 7.9.73 Pokronlampi seisakkeen läheltä maanottoalueen matalasta kasvustosta räpsähti 1 yks. lentoon. Sain linnun ylös kahdesti, ennen kuin se katosi pakettipellon korkeaan heinikkoon ja ojiin. Suurempi kuin taivaänvuohi, valkeat pyrstön sivut ja siipijuova näkyivät selvästi (EL).
- Mustapyrstökuiri (Limosa limosa). 13.5.73 Riikolan pellot 1 yks. (KL).
- Punakuiri (Limosa lapponica). 14.5.71 Kevätlahti n. 15 yks. jään reunalla (EL). 18.5.73 Kevätlahti 9 yks. (JH). 21.5.74 Kevätlahti 1 yks. (JH, JK, KL).
- Kuovisirri (Calidris ferruginea). 16.9.73 Kevätlahti, Kevätniemen puoleisella lietteellä 5 yks. Tuntomerkit näkyvät myös diakuvissa (EL). 18.9.72 Kevätlahti 1 yks. (AH, JH, IV).
- Pulmussirri (Calidris alba). 20-24.9.72 Kevätlahti 1 yks. muiden sirrien ja tyllien parvessa. (EL ym.).
- Kihu sp. (Stercorarius sp.). 29.6.72 2 lajilleen määrittämätöntä kihua Pielisellä Mahonsaaren ohitse N hyvin matalalla. Lokit ja tiirat varoittelivat voimakkaasti (EL).
- Merilokki (Larus marinus). 2.5.73 Kevätlahti ja Rantala 1 yks. kaarrel-
len NE klo 17.25 (EL ym.).
- Harmaalokki (Larus argentatus). 20.1.74 Keskustassa Kulman tienoilla 1 yks. klo 09.45. Pää harmaa, likaantunut?, laskeutui tielle, katoille jne. (EL).
- Pikkulokki (Larus minutus). 28.5.72 Sittalampi 2 yks. (EL). 7.7.72 Valtimon kk:n N-puolella Nuolijärven rannalla ainakin 2 yks. naurulokkien joukossa. Pesiviä? (EL). 2.5.73 Kevätlahti 2 yks. (AH), 3.5. 2 yks. (JH), 11.5. 2 yks. (AH, IV) ja 19.5. 1 yks. (JA). 13.5.74 Kevätlahti 1 yks. (JH). 14.5.74 Viekijärvi 2 yks. (AH). 26.5.74 Kevätlahti 3 yks. (JK, KL) ja 28.5. 2 yks. (AH, KL).
- Turturikyyhky (Streptopelia turtur). 30.5.74 Ruunaa, Junginsärkkä 1 yks. (MP).
- Varpuspöllö (Glaucidium passerinum). 23.10.74 Viekijärvi, Niemelä 1 yks. lensi ikkunaan ja kuoli (EL).
- Harmaapäätikka (Picus canus). Tammi-maaliskuulla 1974 Partalanmäellä

talojen pihojen ruokintapaikoilla pari. Laji- ja sukupuolenmääritys varmistettu M. Niemisen ottamista diakuvista (EL).

Valkoselkätikka (Dendrocopus leucotos). 6.5.73 Rauhala, Tuiran metsikön laidassa 1 koiras raidassa koputtelemassa. Lensi myöhemmin Pokronlammen yli Pärnävaaran suuntaan (EL).

Kuhankeittäjä (Oriolus oriolus). Lieksan korkeudella harvinainen. 1974 kaksi havaintoa, 19.6. Kylänlahti kansanopisto 1 laulava koiras (EL) ja 7.7. Lamminkylä Hiekkatörmä (Matti Kilpeläinen).

Sinitiainen (Parus caeruleus). Tietävästi 1. pesimähavainto Lieksasta 1.6.73 Timitra leirintäalueen pöntössä naaras lämmitti vastakuoriutuneita poikasia. Emo, joka rengastettiin, pesi ilmeisesti samalla alueella kahdesti sinä kesänä (AH, EL).

Pähkinänakkeli (Sitta europaea). 13.10.74 Petroniemi, kesämökin aitan katolla 1 yks. hakemassa hämähäkkejä yms. räystään alusen rakosista klo 13.10 (EL).

Kirjosieppo (Ficedula hypoleuca). 12.6.74 Petroniemi kontrollihavainto 1971 rengastetusta naaras-siepostasta, josta samalta seudulta kontrollit myös 1972 ja 1973. Pesinyt kolmena kesänä näistä neljästä jopa samassa pöntössä (EL).

Pikkusieppo (Ficedula parva). 22.7.73 Liklamonsaari, Luotsiniemi varoitteluva yks. (EL ja Pentti Linkola). 25.8.74 Liklamonsaari aution reunassa ääntä (EL).

Lapinharakka (Lanius excubitor). 22.6.72 Vieki, Pekanahon koulun lähellä maantienvarsisuolla pari ja 3 lähes lentokykyistä poikasta, jotka rengastettiin (EL ym.). 19.6.74 Kylänlahti, Rokua 1 yks., pesiminen jäi varmistamatta. (EL).

Havaintojen tekijät: J. Ahveninen (JA), K. Alhainen (KA), J. Heikkinen (JH), A. Hämäläinen (AH), J. Korpelainen (JK), E. Lappi (EL), K. Lyytikäinen (KL), M. Pesonen (MP) ja I. Vatanen (IV).

YHDISTYKSEN KIRJASTO

Keväällä yhdistyksemme pyysi saada siirtää kirjastonsa Joensuun Kaupunginkirjastoon, josta saimmekin metrin verran hyllytilaa lehtiämme varten. Kirjastomme sijaitsee lukusalin kerhohuoneessa, missä lehtiä saa lukea lukusalin aukioloaikoina. Vanhempia numeroita voi myös lainata kirjaston ehdoilla. Tarvittaessa voi aina kääntyä kirjastonhoitajan puoleen. Käyttäkää palveluja hyväksi ja käykää lukemassa.

